

ROOSEVELTO ĮSPĖJIMAS AŠIAI -- NEMĖGINT DUJOMIS KARIAUTI

KRISLAI

Ne Tuo Keliu.
Bėgėdiskas Melagius.
Istorikas Ant Nacių
Mežkerės.
Du Metai Eriškėčių Keliu.
Brooklyniečiams.
Rašo A. BIMBA

Viename laikraštyje skaitau "laiską" vieno žydu tautybės žmogaus. Tai paskutinis testamentas Z. Zygielbojmo. Parašęs tą laiską lenkų valdžiai, Zygielbojmo nusižudė.

Nusižudė todėl, kad nebegalėjo panešti dvasinės naštos dėl baisaus žydu likimo Lenkijoje ir kituose nacių okupuotose kraštuose. Jis manė, kad ir Jungtinės Tautos nepakankamai stengiasi išgelbėti žydus iš nacių rankų.

Žmogus, matyt, labai mylėjo savo tautą, savo liaudį. Žmogus, kuris atima sau gyvybę už liaudį, turi tą liaudį mylėti.

Deja, klaidingas kelias. Tai meilė ir kelias desperato. Tikroji meilė turi būti išreikšta kova ir pasiryžimu. Atėmimas sau gyvybės nenugalės nacių nei fašizmo.

Taipgi skaitau kitą laiską, rašytą lietuviu P. J. Žiurio. Jo laiškas tilpo Washington Post (gegužės 7). Ponas žiuris tituluojasi pirmininku Lygos Lietuvai Išlaisvinti.

Stai kaip jis 1926 metų perversmą aiškina. Kai, girdi, "rausimas iš vidaus pasidarė per daug aiškus ir tikrai pavojingas Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei, tai josios žmonės buvo priversti pakeisti savo valdžią ir įvesti daugiau regimentuotą tipą."

Melas pirmas. Ne žmonės, bet kruvinųjų fašistų klika su budeliu Smetona priešakyje nuvertė Lietuvos koalicinę valdžią ir įsteigė fašistinę diktatūrą. Tą puikiai žino ir p. J. žiuris, bet begėdiškai per akis meluoja.

Ir toliau:
"Naujoji valdžia (t. y., Smetonos valdžia—A. B.) niekuomet neįleido įstatymų nei patvarkymų, uždraudžiančių opozicijos partijoms veikti arba dalyvauti politikoje, jeigu tik tokia veikla buvo ne išdavikiška."

Tai antras bjaurus melas. Visos politinės partijos, išskyrus smetonininkų niekšų šaika, buvo užsmaugtos, visoms buvo uždrausta politikoje dalyvauti.

Ir, girdi, "laisvė žodžio, spaudos ir religijos niekam nebuvo atimta." Tai trečias bjaurus melas. Prie Smetonos režimo Lietuvoje nebuvo jokios nei žodžio, nei spaudos laisvės.

O religijos laisvė susidėjo iš to, kad iš valstybės išdo buvo mokamos kunigams riebios algos.

Ketvirtas, paskutinis ir visų didžiausias melas, kai žiuris sako:

"Tarpe 1927 ir 1940 m. Lietuvos valdžią sudarė atstovai krikščionių demokratų, tautininkų ir liaudininkų, apimančių visas vadovaujančias partijas ir atstovaujančių apie 95 nuos. Lietuvos gyventojų. Tai buvo koalicinė valdžia."

Šitokią melą, šitokią netiesą amerikiečiams gali pasakoti tikrai amžinas ir prasaradęs begėdis.

Istorikas van Loon šitaip nukliedėjo: "Mes esame viduryje karo, kurį mes dar galime pralaimėti, kadangi mes neturime mažiausio supratimo, už ką mes kovojame, o dar mažiausia mes žinome, prieš (Tąsa 5 pusl.)

Darbo Žmonių Dienraštis

Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 136

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STAGG 2-3678

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Birželio - June 10, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

TALKININKAI ATSAKYTŲ DUJOMIS Į AŠIES DUJAS, PAREIŠKĖ PREZIDENTAS

Washington. — Prezidentas Rooseveltas pranešė, jog randasi vis daugiau įrodymų, kad fašistinės Ašies kraštai "ryškiai rengiasi" vartoti nuodingas dujas atakoms prieš talkininkus. Prezidentas, todėl, įspėjo priešus, kad jeigu bent viena Ašies valstybė nuodingomis dujomis pultų bet kurią Jungtinę Tautą, tai talkininkai "tuojais ir kuopiliausiai panaudotų dujas prieš tokio Ašies krašto armuotųjų centrų, uostų ir kitus karinius taikinius iš visoje priešų šalyje."

Menama, kad talkininkai gavo žinių, jog vokiečiai rengiasi naudoti nuodingas dujas būsimam savo ofensyvui prieš Sovietų Sąjungą arba kad vokiečiai ir italai ruošiasi dujomis veikti prieš talkininkų armijas, kuomet jos (gal greitai laiku) darys įsiveržimą į Europos žemyną prieš hitlerininkus.

Prezidento įspėjimas taip pat reiškia, kad jeigu japonai imtų kariauti nuodų dujomis prieš chinas, tai amerikiečiai ir angliai daugmažiausiai paleistų darban dujas prieš japonus.

Rooseveltas smerkė nuodų dujas kaip barbarišką karo priemonę, bet jeigu priešai pradėtų kovoti šia priemone, tai ji patiem priešams kristų ant galvos. Talkininkai, turėdami viršenybę ore, galėtų visur pasiekti nacių, italų bei japonų dujų bombomis ir švirksčinybėmis, kaip kad prezidentas perspėjo Ašį.

Prezidentas Užgria Naujų Taksų Bilių ir Verstiną Taupymą

Washington. — Prezidentas Rooseveltas sakė, jog jis pasirašys kongreso priimtą bilį, kuris reikalauja, kad nuo liepos 1 d. būtų taksam tuojais išimama penktadalio algų ir kitų reguliarių pajamų, — paliekant netaksuojamus po \$500 per metus pavieniams ir \$1,200 vedusiems.

Prezidentas ketino dar į šią kongreso sesiją kreiptis, kad vėl padidintų taksus ir išleistų verstino taupymo įstatymą, pagal kurį tam tikra dalis kiekvienos algos bei kitų įplaukų turėtų būti skolinama valdžiai, kariniams reikalams.

Prez. Rooseveltas sakė, jog tokiu būdu mažiau liktų laisvų pinigų, už kuriuos žmonės perdaug dalykų perka ir taip brangyn varo įvairius produktus, darydami infliaciją.

Gen. Giraud Atsilankys pas Rooseveltą

Washington. — Pranešama, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė kvietė generolą Giraud, vyriausią karinį francūzų komandierių Šiaurinėje Afrikoje, ir jis priėmė pakvietimą. Prez. Rooseveltas norįs pasitarti su Giraudu kariniais ir civiliniais reikalais.

Amerikos valstybės ministris Cordell Hull tarėsi su kariniu Šiaurinės Francūzų Afrikos pasiuntiniu Henri Hoppenotu ir su Kovojančiųjų (de Gaulle'o) Francūzų atstovu Washington.

Chinai Atkariavo Itų, Apsaugojo Chungkingą Ir Didžius Ryžių Laukus

Chungking, Chinija. — Chinų komanda pranešė, jog suduotais japonams smūgiais chinai jau apsaugojo laikinąją sostinę Chungkingą nuo gresusio pavojaus, ir tuo pačiu laiku chinai apgynė didžiuosius derlinguosius savo ryžių laukus vidurinėje Chinijoje.

Chinai jau visiškai atėmė iš japonų Itų miestą, Yangtze upės uostą. Tik daliai priešų pavyko pabėgti, o kiti tapo apsupti, sunaikinti bei sumirti.

Grumdamiesi pirmyn linkiungtę miesto, kito Yangtze upės uosto, chinai atėmė iš japonų kelis strateginius punktus.

Atakuodami japonus Chekiango provincijoje, Chinijos kovotojai užėmė šešis kariniais svarbius punktus ties Kinkwa. Chinai tebeveda atakas linkiungtę Pukiangą.

Keliose kitose fronto dalyse chinų kariuomenė taipgi priverė pasitraukti japonus atgal.

Japonai Tebešneka Apie Amerikos Sunaikinimą

Japonijos seimo pirmininkas pareiškė, kad Jungtinės Valstijos ir Anglija "turi būti visiškai sunaikintos", o jeigu ne, tai amerikiečiai ir angliai sunaikins Japoniją, kaip skelbė japonų radijas.

Washington, birž. 9. — Išliko Mainierių Unijos pirmininko Johno L. Lewiso derybos su angliakasyklų savininkais.

Įsiveržimas prieš Ašį Europoj Artėja, Bet Sovietams Teks Atremt Didžiausius Smūgius, Sako Premjeras Churchill

London. — Anglų ministras pirmininkas Churchillas, tarp kitko, sakė seimui birž. 9 d.:

"Pergalės aušra jau pradeda brėksti virš viso pasaulinio karo."

"Aišku, jog artėja didieji veiksmai jūroje ir sausumoje, nepaprastai painūs ir pavojingi veiksmai."

"Aš labai apgailestauju, kad mes dar negalėjome į savo pasitarimus gauti maršalą Staliną ar kitus atstovus didžiojo mūsų talkininko Rusijos, kuri tebenaša sunkiausią karo našta ir visų brangiausiai užmoka savo krauju ir gyvybėmis."

Bet aš užtikrinu, jog kiekvieną valandą mes turėjome ir tebeturime galvąje reikalą bent kiek palengvinti Rusijai tą našta ir suteikt greitesnės ir sekmingesnės pagalbos Chinijai.

"Amerikos galybė siekia toli ir vis stipriau per Ramųjį Vandenyną prieš japonus."

VOKIEČIAI SUĖMĖ VISUS ŽYMIUS LIETUVOS APSVIESTONUS, UZDARĖ MOKSLO ĮSTAIGAS, SUNAIKINO BEI ISPLĖŠĖ KNYGYNUS

Stockholm, Šved. — New Yorko Times korespondentas George Axelsson telefonu perleido savo laikraščiui sekamas iš Lietuvos gautas žinias apie naujus nacių barbarizmo veiksmus prieš lietuvių tautą ir jos kultūrą:

Vokiečiai žiauriai keršija lietuviams už tai, kad lietuviai atsiskė eiti į vadina savanorių legioną "nacių kryžiaus karui prieš bolševizmą."

Hitlerininkai suėmė keturis narius Tautinės Lietuvių Tarybos ir areštavo faktinai visus žymesnius intelektualus, tame skaičiuje profesorius, gydytojus, advokatus ir kunigus.

Vokiečiai uždarė visus lietuvių universitetus ir viešuosius knygynus, o nacių Gestapo žandarų gaujos įsiuto naikinti bei plėšti Lietuvos mokslo įstaigų įrangas ir knygas iš tautinių knygynų.

Suprantama, jog hitlerininkai pasiryžo nuožmiai atkeršyti Lietuvos apšvietinams už tai, kad šie ragino savo tautiečius neklaušyti kartotinių Vokietijos šiemetinių atsisaukimų, šaukiančių lietuvius savanoriai eiti į nacių kariuomenę kovai prieš Rusiją.

Dėl to hitlerininkai šėšta ne tik miestuose, bet naikina ir lietuviškus kaimus, ardo kultūrines jų įstaigas ir begailestingai

"Rusų armijos yra mirtinai susikibusios, pagal mūsų skaičiavimus, su 190 vokiečių divizijų ir 28 jų pastumdėlių divizijomis visų 2,000 mylių frontu. Tai čia, matomai, įvyks didžiausi mūšiai."

"Oro kare nuolat ir begailestingai naikinama vokiečių ir japonų oro jėgos. "Aš turiu aiškiai pareikšti, kad niekas nenukreips Anglijos valdžios ir Jungtinių Valstijų ir Rusijos Sovietų Respublikos valdžių nuo mūsų pastangos ir intencijos — visiškai sunaikinti mūsų priešus — bombarduojant juos iš oro, priedan prie visų kitų karo veiksmų."

"Gegužės mėnuo buvo geriausias iki šiol mums mėnuo kovoj prieš vokiečių submarinus... Gegužėje dar pirmą kartą mes žymiai daugiau sunaikinome priešų submarinų, negu jie per tą mėnesį pasistatė."

Hitlerininkai Sušaudė Tūkstančius Holandų

Washington. — Valdiška Karo Žinių Įstaiga paskelbė gautą iš Europos žinią, jog naciai sušaudė šimtus, galbūt ir tūkstančius, Holandų piliečių už tai, kad jie dalyvavę visuotinio streiko ruošime pabaigoj balandžio ir pradžioj gegužės mėnesio šiemet.

Amerikos Lakūnai Padegė Japonų Kareivines Burmoje

New Delhi, Indija. — Jungtinių Valstijų lakūnai sudegino dvi japonų kareivines Burmoje ir bombardavo bei apšaudė įvairius kitus karinius taikinius. Visi Amerikos lėktuvai ir lakūnai sugrižo.

Talkininkų lakūnai bombardavo fašistų laivus Graikijos srityje.

AMERIKIEČIŲ LAKŪNAI LAIMĖJO ŠAUNŲ ORO MŪŠĮ PRIEŠ JAPONUS

Washington. — Amerikos lakūnai vėl kirtu skaudų smūgį japonų lėktuvams skridusiems atakuoti Russell salas, į šiaurvakarius nuo Guadalcanalo, Saliamono salyne.

40 iki 50 Japonijos lėktuvų kovotojų ir torpedinių bombanešių lėkė atakuoti amerikiečių pozicijas Russell salose. Amerikiečiai lakūnai iš tolo priešus pasitiko; nušovė žemyn 19 japonų lėktuvų ir sužalojo šešis kitus.

Amerikiečiai neteko tik septynių lėktuvų, bet trys jų lakūnai išgelbėti. Likusieji priešų lėktuvai spruko atgal, visai nepasiekę Russell salų.

Gegužės 13 d., beje, 25-ki japonų lėktuvai bandė atakuoti Russell salas. Amerikiečiai lakūnai tada nukirto žemyn 16 japonų lėktuvų, o savo prarado tik penkis lėktuvus.

Laikinas Argentinos Prezidentas Ramirez Atšaukė Karo Stovį

Buenos Aires, Argent. — Naujas laikinasis Argentinos prezidentas Pedro Ramirez birž. 8 d. įsakė atšaukti karo stovį, įvestą jo pirmtako prezidento gen. Rawsono, ir išleido oficialų pareiškimą, kad dabartinė valdžia ne tik žodžiais, bet darbai eis "į vis artimesnius santykius su amerikiečiais savo broliais" (kitaip Amerikos žemyno kraštais).

Dieną pirmiau išleistame pareiškime Argentinos valdžia sakė, kad "šiuo laiku" ji bus neutrali (bepusiška) santykiuose su kariaujančiomis šalimis, bet, girdi, ji remia "visiškos įvairių kraštų savivaldybės principą." Karo stovis Argentinoje panaikintas todėl, kad "išsioje šalyje viskas ramu," kaip teigia prez. Ramirez.

Sovietai Per Dieną Nušlavė 1,500 Nacių

Maskva, birž. 9. — Raudonoji Armija sutriuškino vokiečių atakas arti Sevsko, į vakarus nuo Kursko; užmušė 800 hitlerininkų, o likusius atmetė atgal. Kitose fronto dalyse sovietiniai kariai nušlavė dar 700 priešų. Smolensko fronte raudonarmiečiai apvalė nuo priešų rytinį galą tilto per vieną upę.

Sovietų lakūnai masiniai bombardavo vokiečių lėktuvų stovyklas ir sunaikino daug priešų orlaivių, taipgi sudegino bei susprogdino eilę nacių sandėlių ir traukinių, ypač Briansko srityje. Šiuose žygiuose Sovietai neteko tik vieno lėktuvo.

Nacių lakūnai jau trečią naktį paeiliui mėgino bombarduoti Gorkį, pramonės miestą į rytus nuo Maskvos. Tapo nukirsta žemyn septyni vokiečių bombanešiai, o Sovietų nė vienas lėktuvas nežuvo.

Būsią Rinkimai Argentinoj

Buenos Aires. — Argentinos spauda rašo, jog laikinasis prezidentas Ramirez po kiek laiko paskelbs naujo prezidento ir kongreso rinkimus.

London, birž. 9. — Neoficialiai pranešama, kad talkininkų kariuomenė "gal" jau įsiveržė į Italijos salą Pantelleriją, 45 mylių į šiaurį rytus nuo Tuniso. — Pantellerija yra laikoma lieptu į didžiąją Italijos salą Siciliją.

Šiam pranešimui dar trūksta valdiško patvirtinimo.

TALKININKŲ ŽVALGAI SAUGIAI SUGRIŽO NUO LAMPEDŪSOS

Valetta, Malta, birž. 9. — Anglų komanda pranešė, jog praeito sekmadienio naktį talkininkų kariai su lengvaisiais kariniais laivais apžvalginę italų salą Lampedusos pakrantes ir sugrižo be jokių nuostolių. (Fašistų radijai pasakoję, būk talkininkų smarkuoliai - komandos buvo įsiveržę į Lampedusą, bet būk italai sunaikinę įsiveržėlius. Šis juodmarškinių pagyvas yra be jokio patvirtinimo.)

EMIGRACINĖ JUGOSLAVŲ VALDŽIA ATSAUKIA ĮSTATUS PRIEŠ ŽYDUS

London. — Jugoslavijos emigracinė valdžia Londone pranešė Pasauliniam Žydu Kongresui, kad ji vienbalsiai nutarė panaikinti visus tokius įstatymus bei įsakymus, kurie buvo išleisti prieš žydų tautą pirm Jugoslavijai įstojant į dabartinį karą: "Nes tie įsakymai bei įstatymai yra priešingi laisviesiems mūsų krašto padavimams" (tradicijoms).

Būsią Rinkimai Argentinoj

Buenos Aires. — Argentinos spauda rašo, jog laikinasis prezidentas Ramirez po kiek laiko paskelbs naujo prezidento ir kongreso rinkimus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER ST., (6) BROOKLYN, NEW YORK

Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Tarptautinei Maisto Konferencijai Pasibaigus

Tarptautinė Maisto Konferencija, kurios posėdžiai tęsėsi Hot Springs, Virgīnia valstijoje, pasibaigė. Konferencijoje dalyvavo 45 kraštų atstovai. Uždarant paskutinį posėdį, konferencijos sekretorius išleido pareiškimą, nušviečiantį bendruosius konferencijos tarimus ir siekimus — karo ir taikos metu.

Kai ši konferencija buvo šaukiama, pasireiškė daug visokių spėjimų ir nuogastavimų. Spėjiojimai buvo dėl to, ar konferencija galės bendrai dirbti, ar ji nepakrims, ar nebus jona įnešta kokių nors pinių nesuipratimų. Nuogastavimai buvo reikiama dėl to, kodėl i konferenciją neįsileidžiami spaudos atstovai.

Tačiau konferencijai pasibaigus, atrodė, atpuolė abu taidu dalykai. Konferencija nepakrims. Spaudos atstovų joje nebuvimas nuostolių taipgi nepadarė, nes, kaip pasirodė, konferencijos dalyvių diskusijos ir jų bendri nutarimai buvo platūs, neginčytini. Konferencija paskelbė tam tikras visiems gerai žinomas tiesas, dėl kurių negali būti jokių ginčų.

Konferencija, kaip prezidentas Rooseveltas ją apibūdino, buvo epochinė. Tai buvo pirma to rūšies konferencija pasaulio istorijoje. Iki šiol niekam neatėjo į galvą, kad reiktų šaukti pasaulinę konferenciją maisto reikalams spręsti. Be abejo, karas privertė tą padaryti. Bet kaip dabar atrodė, maisto gaminimo ir jo naudojimo reikalai bus tarptautiniai rišami ir po karo, — taikos metu.

Suvažiavę 45 kraštų atstovai pirmiausiai aptarė, kaip sakyt, bendruosius klausimus, susijusius su maisto gaminiu ir jo paskaidymu, su tuo, kiek kuriai šaliai maisto reikia arba reikės vėliau, kad žmonės galėtų sociai pavalgyti.

Konferencija pasisakė už įkūrimą pastovios Jungtinių Tautų organizacijos, besirūpinančios maisto klausimais. Tačiau, iki tokia organizacija bus įkurta, nutarta palikti laikinasis komitetas arba komisija tuo klausimu rūpintis. Taisi laikinasis komitetas bus Jungtinėse Valstijose. O vėliau, kai pastovi organizacija bus įkurta, ji nusitars, kuriame krašte bus josios vyriausioji buveinė.

Konferencijoje Tarybų Sąjungos delegacija buvo iškėlus klausimą, kad konferencija imtųsi risti šių dienų klausimus, susijusius su maistu. Toji delegacija pabrėžė, kad Tarybų Sąjungai šiandien reikia daugiau parsivežti iš kitur maisto, kadangi vokiškėji užpuolikai okupavo kai kurias pačias derlingasias SSSR žemes sritis, kurios seniau tarnavo Tarybų Sąjungos žmonėms grūdų aruodais. Dabar, kai Raudonoji Armija išstumiama iš okupuotųjų sričių vokiškuosius okupantus, ji randa vietos gyventojus apiplėštus, alkanus, pusnuogius, neturinčius ką valgyti. Tuojau tenka gabenti daug maisto tiems apiplėšties žmonėms maitinti. Bet stokuoja maisto.

Kai kurių kitų kraštų delegacijos reikė panašią nuomonę.

Tačiau konferencija nutarė tojo klausimo nesvarstyti dabar, bet palikti laikinajam komitetui, kuris rūpintis teikimu maisto karo nualintiems žmonėms, priklausantiems Jungtinėms Tautoms. Be abejo, niekas ir negalėjo tikėtis, kad ši pirmoji maisto konferencija galėsianti išspręsti visus klausimus, liečiančius maisto gamybą ir jo paskaidymą. Tai herkulėiškas darbas, reikalingas daug daugiau laiko ir pastangų.

Bet jau tik tas vienas faktas, kad tokia tarptautinė konferencija įvyko, kad

ji nesuskilo, kad ji draugiškoje dvasioje praėjo, padaro ją labai svarbia.

Birž. 7 d. maisto konferencijos delegatai buvo apsilankę pas prezidentą Rooseveltą Washington. Prezidentas kalbėjosi su delegatais, paskui jis sakė formalę kalbą, kuri buvo transliuojama per radiją.

Prezidentas pareiškė, kad ši konferencija „pavyko geriau negu mes tikėjomės.“

Jis pareiškė, jog konferencijos sanlydumas parodo, „kad Jungtinės Tautos yra iš tikrųjų apjungtos, suvienytos — suvienytos ne tik karui laimėti, bet ir tam, kad išspręsti painiuosius taikos klausimus.“

Savo kalbą prezidentas Rooseveltas baigė sekamais kiekvienam įsidėmėtinais žodžiais:

„Jūs parodėte, kad viso pasaulio laisvi žmonės gali susitarti bendram veiksmui ir dėl bendro veiksmo priemonių. Jūs patiekėte pasauliui naują viltį, kad per tvarkingai įkurtą tarptautinę procedūrą sprendimui tarptautinių problemų bus pasiekta laisvė nuo alčio ir laisvė nuo baimės. Jungtinės Tautos yra apsiungusios šiame kare prieš baimę ir alkį solidarai ir ryškiai, kaip lygiai josios yra susijungusios mūsų fronte šiame pasauliniame kare prieš agresiją.“

„Ir mes laimime savo veiksmams ir vinybę!“

Berods, šitie prezidento Roosevelto žodžiai apibūdina pirmutinę maisto konferenciją geriau, negu kas kitas.

Prauties Trijų Metų Sukaktis

Tai buvo prieš tris metus — 1940 metų birželio 10 dieną. Mussolinis skubinosi įtraukti Italiją į karą. Jis bijojo, kad nepavėluotų. Jis manė ir teigė, kad Vokietija karą jau laimėjo. Klausimas tikrai pasidalinimo grobiu. Negaus Mussolinis, negaus Italija nieko, jeigu įjinai atvirai ir oficialiai nedalyvaus vergime ir plėšime žmonių. Todėl Italija paskelbė karą Francūzijai ir visoms Jungtinėms Tautom.

1940 metais buvo Mussolinio imperijos medaus metai. Jos galia Afrikoje buvo neginčijama. Ji jau turėjo pavergus mažytę Albaniją. Jai tik reikėjo dar pasigrobti nemažai teritorijų Balkanuose, gauti perbloktos Francūzijos kolonijas Afrikoje. Tada Mussolinio galybė lygintųsi galybei paties Hitlerio...

Dabar suėjo trys metai nuo tos „laimingos“ dienos. Ilgi trys metai. Metai audrų ir kraujo liejimo. Ką gavo ir turi Mussolinis? Kur ta jo didžioji imperija? Kur tos plėšimo viltys ir pažadėjimai Italijos žmonėms?

Viskas žuvo, viskas išnyko. Tik kelių šimtų tūkstančių italų kapais likosi nusodinti tie laukai Afrikoje, kurie prieš 1940 m. buvo Mussolinio kolonijos. Keli šimtai tūkstančių kitų italų randasi Jungtinių Tautų nelaisvėje. Daugiau kaip pusantro šimto tūkstančių kitų italų amžinai po velėna išlis rytiniame fronte. Viduržemio jūroje, kurią Mussolinis vadino Italijos ežeru, Italijos laivai nebegali pasirodyti. Nuo Jungtinių Tautų bombų plėška ir griuva Italijos miestai ir uostai Sardinijoje ir Sicilijoje. Visa Italija siūbuoja. Mussolinio fašistinė gauja dreba iš baimės dėl savo pikto kailio.

Tai tokia ši trijų metų sukaktis!

Japonams Smūgis Chinijoje

Nelabai seniai, tik prieš kelias savaites, Japonijos plėšikai ruošėsi didžiam žygiui Chinijoje. Jų armija iš apie šimto tūkstančių gerų ginkluotų vyrų pradėjo puolimą Hupeh provincijoje. Iš ten jie žadėjo audringai traukti tiesiai į Chungking, dabartinės chiniečių valdžios sostinę. Paims Chungkingą ir pabaigs su chiniečių pasipriešinimu! Taip svajojo ir sapnavo Japonijos karo vadai.

Viskas buvo paruošta ir suriktuota. Puolimas prasidėjo didžiausiu maštabu. Nesigailėta nei ginklų nei kareivių. Apie 30,000 japonų žuvo mūšiuose. Likusieji turėjo trauktis, bėgti atgal. Juos dar tebeinaikina ir tebeskina pergalingi chiniečiai.

Šis chiniečių laimėjimas skaitomas istoriniu laimėjimu. Jis dar kartą parodė chinų tautos gajumą ir pajėgumą. Jai tik reikia daugiau ginklų ir pagelbos. Chiniečių dvasia šiandien aukštesniame pakilime, negu kad nors pirmiau.

Ar japonai atsigriebs ir vėl bandys žygiuoti į Chungkingą, arba pradės kitur kur ofensyva, tai ateitis parodys. Tuo

Kas Ką Rašo ir Sako

RABINAVIČIUS RAGINĄS JUOS PERSIORIJENTUOTI

Prieš virš savaitę Chicagoje lankėsi Henrikas Rabinavičius, buvęs „Lietuvių Tautinės Tarybos“ narys, kuris, kaip vėliau buvo paskelbta, priėmęs Amerikos pilietybę ir tuo būdu liovėsis būti minėtosios tarybos nariu. P-nas Rabinavičius yra dirbęs Lietuvos diplomatiijoje per ilgą laiką. Taigi šis buvęs diplomatas Chicagoje tarėsi su kai kuriais tarybininkais, bei jų lyderiais. Dėl to Vilnies (birž. 4 d. laidoj) bendradarbis (Profesionalas) rašo:

„Nežinau ar pats savo iniciatyva, ar New Yorke sutartu planu, p. Rabinavičius, sakoma, aiškines reikala šioms grupėms keisti savo politiką link Sovietų Sąjungos.“

„Jau dabar tik aklas gal nematyti, jog iš kovos prieš Sovietų Sąjungą negali tikėtis jokios naudos ir tie, kas turi aspiracijų i Lietuvos valdonus. O Lietuvos žmonėms tikrai nėra iš to naudos, ir yra bledies, kaip ir visiems kovojantiems prieš Ašį, kuomet atakuojama šalis, kuri daugiausia jėgų deda Ašies sumušimui, kuri taip heroiskai kariužia.“

„Rabinavičius, sakoma, visai nesutinka su P. Zadeikio vedama politika. Jis mano, kad tokia politika tik kenkia Lietuvai. Pačiam Zadeikiui, kaip ir p. Smetonai, iš to negali būti jokios naudos. Vien naciams padedama vedant tokia politiką.“

Kad tokia politika Lietuvai ir lietuviams kenkia, niekas neužginčys. Bet kiek tas liečia pačius pp. Zadeikį ir Smetoną, tai galima visai pmanyti. Smetona Lietuvos žmonėms niekad ištikimai nedirbo, — jis visuomet rūpinosi tik savo ir tosios kikos, kuri aplink jį sukosi, interesais. Faktinai, kas Lietuvai buvo gera, tas — Smetonai bloga, ir vice versa.

Pasak Profesionalo, p. Rabinavičius manąs, jei tarp SSSR ir Vatikano būtų sudarytas konkordatas, tai „klerikalams tikrai reiktų atkeisti savo atsinešimą (nusistatymą) link SSSR. Tikėtis ko gero atakavimu Sov. Sąjungos, yra nemažiau kaip idiotizmas.“

Tiesa!

Profesionalas rašo, kad „ir Švedijoje esantieji lietuviai, kurie neslepia savo anti-sovietinio nusistatymo, jau stoja už 'susikalbėjimą su Sovietais', kuomet darosi vis aiškiau, kad Vokietija bus sumušta, ir iš Anglijos ir Amerikos gauti pagalbos anti-sovietiniams elementams yra tuščios viltys, savęs apsigauliojimas.“

Toliau Profesionalas, matyt, pusiau savo pusiau p. Rabinavičiaus mintį reikšdamas, klausia, ar galima Amerikos lietuviams apsi vienyti, „ar galima bendra lietuvių organizacija?“ Ir i tai atsako: „Taip.“

Ir Profesionalas rašo: „Zinant tūl lietuvių sričių užsikirtimą, baimę su kitais ką bendro turėti, rodos neįmanoma tarpsovinis bendras darbas.“

tarpu amerikiečiai vis aštriau ir aštriau ima nagan japonus Pacifiko vandenynė ir ant salų. Atėmimas iš jų Attu salos pirmas didelis Jungtinių Valstijų laimėjimas šiame karo teatre. Žingsnis po žingsnio, kaip prieš Italiją ir Vokietiją,

„Bet kas keli metai atgal būtų tikėjęs, kad prezidentas Rooseveltas ir premjeras Churchill tarsis su Stalinu? O dabar Stalinas kviečiamas i tokią konferenciją, kad tik jis galėtų joje dalyvauti.“

„Ir kraštutinių srovių bendras veikimas bent jau karo laimėjimui galimas ir reikalingas.“

„Lietuvos klausimu būtų skirtumų. Vieni mano, kad Lietuva turėtų su niekuo nesidėti i federaciją, kiti mano, kad su lenkais ar skandinavais galima, treči mano, kad daugumai Lietuvos žmonių geriausia susidėjus su SSSR.“

„Lietuvos klausimas reikia palikti išspręsti, kada visi tokie klausimai bus sprendžiami.“

„Kaip nežiūrėsimė i Lietuvos klausimą, vienas dalykas aišku: *puldinėjimu Sovietų niekas savo bylos nepagerins.* Tuomi juk tik įtikinama Sovietų vadovybė, kad negalima dasileisti tokių elementų valdžios Lietuvoje.“

„Kodėl nedaryti kaip čekai daro? Kodėl nesitarti geruoju su SSSR?“

Mūsų nuomone, bendros lietuvių organizacijos Jungtinėse Valstijose tučiuojau nereikia, — ją ir įsteigti būtų sunku. Bet bendras susitarimas, tarpsovinis susitarimas — galimas ir jis būtų pageidaujamas.

Mes tą jau kelis kartus esame pareiškę. Susitarti galima tais klausimais, kurie mus riša, kurie mus jungia. Vyriausias klausimas šiandien yra karo laimėjimo klausimas. Antras taip pat labai svarbus klausimas — Lietuvai pagalbos teikimas ir teikimas pagalbos lietuviams, gyvenantiems Tarybų Sąjungoje, kovojantiems dėl Lietuvos išlaisvinimo.

P-nas H. Rabinavičius, kaip diplomatas, kaip toliau nuo tarpsovininių mūsų vaidų stovis asmuo, galėtų tam pasidarbauti, jei jis iš tikrųjų norėtų.

KANADOS SAVANORIAI

Liaudies Balsas (birž. 4 d.) rašo:

„Kanadiečių patriotiškumą galima spręsti iš savanorių skaičiaus Kanados armijoje, orlaivne ir laivyne. O tas skaičius, atsižvelgiant i Kanados gyvenotojų skaičių, gana didelis. Nuo karo pradžios 450,000 kanadiečių įstojo savanoriais i armiją, 200,000 i orlaivyną ir 58,000 i laivyną. Prie to, 25,000 moterų tarnauja savanorėmis visose trijose Kanados ginkluotųjų jėgų dalyse. Tokiu būdu viso susidaro 733,000. Rezervinė armijoje yra 100,000 vyrų. Tai gražus skaičius iš 11,500,000 gyventojų.“

„Tas faktas, kad toks didelis skaičius kanadiečių įstojo savanoriais, yra svarbiausia priežastis, kodėl Kanada iki šiol nenaudojo konskripcijos priemonių dėl užjūrinės tarnybos. Ar bus galima apsieiti be konskripcijos dėl užjūrinės tarnybos, tai priklausys nuo dviejų faktorių: ar užtekinai stos savanoriais ir ar karas nepareikalaus daug didesnio skaičiaus naujų karių. Kanadai šiais metais

reikia apie 170,000 naujų kareivių. Per pirmus keturius mėnesius įstojo 34,530 savanorių. Reiškia, jeigu tik tokiu tempu savanoriai stos, tai susidarys tik truputį virš 100,000. Bus didelis trūkumas.“

„Nežiūrint to, kad savanorių buvo daug, buvo i-

mami ir konskripcijos keliu. Bet konskripcijos keliu paimti vyrai kol kas nesuūnčiami i užjūrį: jie laikomi Kanadoj del vietinio apsigynimo. Ar bus reikaldas siūsti ir juos i užjūrį, tai priklausys nuo karo eigos.“

ŠYPSENNOS

(Dialogas)

(Hitleris — jo tarnas Fricas ir dvi ponios).

HITLERIS (vienas sau) — Ja, tai jau švenčiu savo garbingas 46-tas gimimo sukaktuves. Ja, bet jau šie metai ne tokie geri, kaip anie kad buvo. Mano tas blitskrygas jau nebeįvykdomas; užgėso įsiai; nors ir dariau ką galėjau, kad būtų „Dutchland uber Alles“ po visą pasaulį. Doner weter! Net ir tie gojai lietuviiai nenori klausyti manęs ir dar organizuojasi kokie ten „šovliai“ partizanai; bet aš juos visus išgaudysiu ir išgabensiu ten, kur pipirai auga. Bet tiek to, šiandien dar reikia pabaliavoti, nors tai būtų ir paskutinis mano gimtadienis. Ja.

TARNAS. — Hell Hitler! (abi rankas laiko prie kepurės ir dreba).

HITLERIS. — Kodėl aš tavęs, Fricai, niekaip negaliu išmokinti? Reikia sakyti Heil, o ne Hell. Angliai pekla vadina Hell. Gerai, kad čia niekas nesupranta, o tai juoktųsi iš manęs. Jeigu negali išmokyti, tai geriaus ne nevartok to žodžio. O ir šiaip būk daugiau drąsesnis ir karinesnis. Krūtinę išversk, ve, šitaip (rodo kaip), tai būsi didesnis ir atrodysi, kaip rikiuotės kareivis. O dabar nei šis, nei tas iš tavęs... Bet žinai, kad šiandien mano šventė ir turėsimė svečių, tai mokėk prie jų apsieiti; būk mandagus. Jų paltus ir kepure greit paimk ir pakabink ant sienos. Supranti?

TARNAS. — Taip, suprantu, kai ateis svečiai, tuojau juos su paltais ant sienos pakabint... Hell Hitler.

HITLERIS. — Kvaili! Tik jų paltus ir kepure, sakiau. Na, o ar mes turėsime kuo pavaišinti juos? Ar turi gėrimų ir užkandžių? Speko ar yra?

TARNAS. — Nieko nėra, Hell Hitler!

HITLERIS. — Sakai, nieko nėra. Na, tai iš tavęs ir kareivis! Kai aš buvau prastu kareiviu kadaise, tai pas mane visko buvo. Ir tu, ar negalėtum išieiti i laukus, kur ganosi būriai avių, tuoj vieną jų už ragų, už uodegos, parneštum, i puodą, ir mėsos įvalias. O dabar drebi, bijai iš miesto išieiti. Turėtum galų-gale savo drasumą išbandyti. Pasirodyk, kad esi kareivis... Pasakyk, ką tu darytum, jeigu sutiktumei čia būrį partizanų, a?

TARNAS. — Tuoj vieną už ragų, už uodegos, i puodą ir mėsos įvalias.

HITLERIS. — Ką? Kvaili, aš dabar tau kalbėjau apie partizanus, o ne apie avių būrį. Dabar klausyk gerai, kad nėra nieko svedidesnio skaičiaus naujų darysime: aš prie svečių

tau paliepsiu atnešti vyno, o tu sakyk, kad vakar kai drūčiai užkšai, tai jis taip irūgo, kad bačka sprogo. Kaip paliepsiu atnešti užkštą ką, tai sakyk, kad mėsa dar nedakėpus. Ir kai liepsiu pašaukt tarneit, tai sakyk, kad miestan išėjo pasivaikščioti. Dabar gali eiti iki pašauksiu.

PONIOS (abi kartu). — Gutten abent, Heil Hitler (ir atnešę kvietką sega jam ant pilvo).

HITLERIS. — Danke šein... Danke šein main liebėn fraikens (šaukia tarną).

TARNAS. — Griebia ponių kepure ir nori pakabinti ant sienos; Hitleris ji stabdo). — Fricai, greitai atnešk ko nors ponioms išsigerti; rodos, vyno yra.

TARNAS. — Dar nedakėpus, Hell Hitler.

HITLERIS. — Tai atnešk užkandžių, špeko ar ko kito.

TARNAS. — Išėjo i miestą pasivaikščioti...

HITLERIS (užpykusiai). — Pašauk greičiau čion tarneitę.

TARNAS. — Kad vakar kai užkšau drūčiai, tai per naktį taip irūgo, ir ši rytą sprogo.

HITLERIS. — Ką, doner weter!! Laukan iš čia tu, asile!

TARNAS sugrįžta su bukietai ir juodu kaspiniu ir parašu: „Kaput Hitler.“ — Štai, Hell, Hitler.

HITLERIS. — O kas tai atnešė ir ką įsiai sakė?

TARNAS. — Koks tai vyras su didele barzda, matyt izraelitas ir liepė pasakyt „Go to the Hell Hitler“. HITLERIS. — Doner weter, farflukter! Visus juos suvarysiu i getus ir koncentracijos kempes.

(Uždanga)
Džukelio Draugas.

What You Buy With WAR BONDS

Hitler found out that his high powered mechanized and motorized army bogged down in the snow and mud of the Russian Winter. Although our Army is largely mechanized the cavalry horse is still a highly essential factor in this mounted division and in the Field Artillery. The Army also maintains remount farms where many cavalry horses are bred and raised.

These select horses cost from \$100 to \$165 and our crack cavalrymen are expert riders and carry on the traditions which have followed the cavalry from the earliest days of the Army. Purchase of War Savings Bonds will insure good mounts for the Cavalry. You and your neighbors buying War Bonds and Stamps regularly every pay day can help buy these horses for the U. S. Cavalry. Invest at least 10 percent of your income in War Bonds. U. S. Treasury Department

Gaudami pėdė neužmirškite ir savo šalies reikalus — pir-kite bonus ir stampas.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Kas Tie, Kurie Sugrįžo?

PETRAS CVIRKA

I okupuotą Lietuvą grįžo vokiečiai, repatrijavę 1941 metų pavasarį i savo faterlandą. Vokiečių okupacinė valdžia priėmė grįžusius repatrijantus išskėstomis rankomis. Jiems tuojau buvo atiduotos lietuvių įmonės, geriausi ūkiai, gražiausi namai Lietuvos miestų centruose, vadovaujamose vietos krašto administracijosje. O lietuvių, prievarta turėję atiduoti savo turtus ir prakaitu įgytą turtą repatrijantams, išgrūsti i Vokietiją griovius kasti.

Kas gi tie grįžusieji, taip vadinamieji, Lietuvos vokiečiai? Tai vokiško imperializmo, karinės vokiečių žvalgybos agentai, įsikurdinę Lietuvą įvairiais laikotarpiais, įvairių specialistų, meistrų, prekybos firmų atstovų, pastorių, malūnininkų, technikų priedangoje. Tai vokiška penktoji kolona, šnipinėjusi, skleidusi Lietuvoje prūsiską ir hitlerišką dvasią. Pirmosios vokiečių okupacijos metu, 1914—1918 metais, Lietuvos vokiečiai buvo ištikimiausi okupacinės valdžios pagalbininkai ir pikčiausi lietuvių tautos prieštai. Savo kruvinais darbais jie toli pralenkė net tuometinės kaizerinės armijos žandarus Lietuvoje.

Štai, keli faktai, kuriuos aš pats gerai atsimenu. 1915 metais vokiečiams okupavus Lietuvą, mano gimtajam Veliuonės miestelyje gyvenęs vokiečias Bundzius tuojau stoją okupantų tarnybon. Nuo jo malonės priklausė tuomet net šimtų žmonių gyvybė. Važiudamas per kaimus su vokiečių žandarais, jis savo lazda parodė, kad tas sodybas, iš kurių galima atimti arklį, karvę, Bundzius reikalavo, kad žmonės jam bučiuotų ranką. Kai 1916 metais Veliuonos dvare vokiečiai kruvinai nuplakė trisdešimt penkis valstiečius už grūdų nepristatymą, Bundzius lazda buvo kruvina nuo smūgių, su tokiu žvėrišku malonumu jis kankino žmones. Kitas vokiečias, malūnininkas Pušas, gyvenęs tame pačiame valsčiuje, Pakalniškių kaime, už įvairius pasitarimus okupacinei valdžiai per porą metų taip pralobė, jog, kaip žmonės kalbėjo, galėjo savo malūno grynų akmenis atliedinti iš gryo aukso. Pas Pušą suplaukęs turtas buvo šimtų ir šimtų vietos gyventojų turtas, įgytas jų darbu ir prakaitu. Tai buvo lietuvių kraujas ir ašaros.

Kaimyniniame Seredžiaus valsčiuje, Motiškių kaime, nuo senų laikų gyveno vokiečiai Biulovas. 1917 metais jis įskundė penketą savo kaimo lietuvių okupantų valdžiai, esą, jie apnakvinę pabėgusius iš vokiečių nelaisvės rusų kareivius. Skundas buvo nepagrįstas, tačiau valstiečius suėmė, išvežė į Jurbarką, ten privertė juos išsikasti duobes ir sušaudė. Ariogalos mieste gyveno vokiečias smuklininkas Šukertas, kuris vokiečiams okupavus Lietuvą pasižymėjo tuo, jog, nusikaldinęs ypatingas reples, važinėjo su vokiečiais po kaimus ir neklusniems valstiečiams prievarta, su gyvos mėsos gabalais, lupė dantis. Tas kruvinasis „dantistas“ tiek žmonėms įspijovė, jog lietuvis motinos dar ilgai po to gąsdindavo prasižengusius vaikus šiais žodžiais: „Palauk, aš atiduosiu tavę šukertui... Na, ateis šukertas su replėmis — bus tau...“

Čia aš suminėjau tik keletą faktų apie Lietuvos vokiečius

iš savo apylinkės. O kiek baidėsi tragedijų, kiek nekaltų aukų krito visoje Lietuvoje, tieioginiai prie šitų niekšybių prisidėjus vietos vokiečiams? 1918 metais, žlugus kaizerinei Vokietijai ir jos okupacinei armijai pasitraukus iš Lietuvos, didelė dalis vokiečių kolonistų vis dėlto pasiliko mūsų krašte.

1940 metais Lietuvai pasiskelbus tarybine socialistine respublika, Lietuvos vokiečių išdavikiškiems darbams ateina galas. Jie priversti apleisti Lietuvą. Čia ryškiausiai pasireiškė ir atsispindėjo Lietuvos vokiečių veidas. Nenorėdami, kad jų turtas patektų į teisėtų krašto šeiminkų — lietuvių rankas, vokiečiai, prieš apleisdami Lietuvą, dirbtuvėse gadino mašinas, ūkiuose skerdė veislinius gyvulius, laurinėse ūkio mašinas, nuodijo šulinius. Biržų vokiečias Kronas, apleisdamas savo ūkį, iškorė net savo šunis ir kates, kad niekas gyvas nepatektų į lietuvių rankas. Pavilkijo dvaro savininkas vokiečias Liudvigas, o taip pat daugelis Tauragės, Skirsnemunės ir kitų vietų vokiečių, prieš apleisdami savo sodybas, iškirto visus sodų medžius, išrovė su šaknimis uogų ir vaismedžių krūmus.

Tokie tai buvo Lietuvos vokiečiai, pritvinkę neapykantos lietuvių tautai, nekenčią lietuvių kultūros. Pavydėjo lietuviams net vaismedžio, net šulinio vandens prie vieškelio...

Ir tie šulinių nuodytojai, vaismedžių kirtėjai, dantų lupinėtojai grįžo. Jie grįžo išalkę, įtužę, godūs, kerštingi, nekenčią visko, kas lietuviška... viską pasiryžę praryti, suėsti ir vokiškai suvirškinti. Jie grįžo pasigalandę dantis ir iltis.

Talkininkų Lakūnai Vėl Triuškinio Pantellerija

London, birž.. 8.— Amerikiečių ir anglų bombardavimai ir lėktuvai kovotojai jau 16-tą kartą įtūžusiai bombardavo ir apšaudė karininkus - svarbius taikinius Italijos saloj Pantellerijoje, užkūrė gaisrus, kurių dūmai kilo iki 4,000 pėdų aukštyn.

Tuo pačiu žygiu talkininkų lakūnai nušovė žemyn 11 fašistų lėktuvų, o savo neteko tikrai dviejų lėktuvų.

Kaimyniniame Seredžiaus valsčiuje, Motiškių kaime, nuo senų laikų gyveno vokiečiai Biulovas. 1917 metais jis įskundė penketą savo kaimo lietuvių okupantų valdžiai, esą, jie apnakvinę pabėgusius iš vokiečių nelaisvės rusų kareivius. Skundas buvo nepagrįstas, tačiau valstiečius suėmė, išvežė į Jurbarką, ten privertė juos išsikasti duobes ir sušaudė. Ariogalos mieste gyveno vokiečias smuklininkas Šukertas, kuris vokiečiams okupavus Lietuvą pasižymėjo tuo, jog, nusikaldinęs ypatingas reples, važinėjo su vokiečiais po kaimus ir neklusniems valstiečiams prievarta, su gyvos mėsos gabalais, lupė dantis. Tas kruvinasis „dantistas“ tiek žmonėms įspijovė, jog lietuvis motinos dar ilgai po to gąsdindavo prasižengusius vaikus šiais žodžiais: „Palauk, aš atiduosiu tavę šukertui... Na, ateis šukertas su replėmis — bus tau...“

Čia aš suminėjau tik keletą faktų apie Lietuvos vokiečius

Pilkieji Ešelonai

Tikrovės Vaizdėliai.

Lietuviškame kaime ant stulpų ir ant medžių vėl išlipinti skelbimai: „Nauja darbo tarnyba lietuviškam jaunimui.“

Taip ir kabo tie skelbimai; lietuvių plaukami, vėjų plėšomi. Praeina susikuprėnusi moterėlė. Ji nė nedirsteli į juos. Jai gal ašaros pasrūtų, jeigu ji prie jų sustotų ir imtų mąstyti vėl apie tai, dėl ko seniai akis išverkė. Vėl gal jai lyg gyvas prisimintų sūnus, kurių vokiški žandarai dar per pirmąją darbo tarnybą mobilizavo, išvežė i Vokietiją, ir dingio jis be jokios žinios.

Liūdna, nyku, tuščia šiandien lietuviškam kaime. Pilki vaizdai. Po obeišlimi kupras susimetusias trobelės stovi vėjų pašautomis šiaudinėmis čiupomis ir žiūri i šį keistą lietuviško kaimo nuobodulį. Jeigu praeis kaimo gatvės purvyną rudasermėgis, tai tik labai senas senas. O šiaip vienos tik moterys. Daug vyrų miškuose, slapstosi. Daugelis i partizanus išėjo. Kitus vokiečiai su durtuvais išginė i tolį pilkais, purvinais keliais, rudeniniais laukais, ir tie jau i savo gimtajį kaimą nebe-grįžo...

Reikia kiekvienam lietuviui valandėlį atitrūkti nuo kitų minčių ir gerai apmąstyti, ką i tiesų reiškia toji skelbiama vokiška darbo tarnyba lietuvių jaunimui, kuri lyg giltinė, lyg prasišautęs maras ištuština lietuviškus kaimus ir miestelius.

Štai vaizdelis tos darbo tarnybos nuo pačios pradžios, nuo to, kai i kaimą ateina vokiečių kareiviai ir, nelaukiant išgana laukais sveikus, pajėgius, tvirtus jaunuolius, ligi to, kuo ši tarnyba baigiasi. Tegul kiekvienas tuose šiurpiuose vaizduose pamato tą baisų tautos naikinimo darbą, kurį visu spartumu Lietuvoje varo prakeikti žmogžudžiai.

Darbo tarnyba prasideda taip.

Apyaušriu, kai kaimas dar miega, visai nelaukiant kaimo pasirodo būrelis vokiškų kareivių. Jie įeina

patylomis, lyg vagys, apsiginklavę automatais, šautuvais ir granatomis.

—Ha-alt! — komanduoja karininkas.

Kareiviai pristato koją. Nusiima nuo pečių šautuvus. Karininkas vėl duoda komandą, ir visi išsiskirsto po porą i trobeles.

Pilkas aušra praplėšia kiek šviesesnį ruoželį tarp pilkų laukų ir tokio pat dangaus. Vėjuje karkdamos jau supasi pažadintos varnos. „Kar - kar - kar“, nuobodžiai vienodai plaukia paryčio tyloje jų alkani riksmi.

—Trinkt, trinkt, trinkt...“

— kareiviai beldžiasi šautuvų buožėmis i gerai užskleistas trobelių duris.

Atsargiai prasiveria plyšeliu langelyčio užuolaida. Rudas arijietis pastebi. Jis atkiša šautuvą ir pagrasina juo vienmarškinę moterėlę.

—Atidaryti!

Sunkiai sunkiai nenoromis atsiskleidžia durys.

—Sūnus namie?—klausia žūliai kareiviai ir, nelaukdami jokio atsakymo, įsibrauna i trobą.

Ilgai aidi kaime motinų raudos. O jų sūnus, jauniklius, nespėjusius pasislėpti nuo netikėto žandarų apsiu-lankymo, pilkaisiais laukais i tolumą, žandarų durtuvų genamus vorele, palyti vėjas ir padangėje siūbuojančios juodos varnos. Ir lieka dar nykiau, dar tuščiau, dar pilkiau kaimė...

Paskui — mažą provincijos traukinių stotelę. Pilkas ešelonas. Per penkis žingsnius vienas nuo kito, kaip stulpai i žemę įkasti, kvailomis nereikšmingomis akimis i laukų pilkumą įsi-siurbę, stovi vokiški kareiviai. Rankose, — šautuvai, žiba durtuvai.

Ešelonai, pramirkę, sulyti, sudrėkę, dvokią neseniai išvežtu kiaulių mėšlu, perpildyti jaunuolių. Durs uždarytos. Tik pro mažus langelius, geležiniais pynučiais apkalintus, i pilkuosius, i gimtuosius laukus žvelgia tyros, it lietuviškos rugiagėlės, jaunos akys. Čia viskas griežta: išeiti

draudžiama, su kuo nors pasimatyti draudžiama, viskas draudžiama, — viską reikia vagone atlikti...

Stotelėje kelios moterėlės, pilkais milo sijonais, margomis lietuviškomis skepetaitėmis. Jos rauda. Beširdžiai kareiviai negali suprasti, kad jos savo išvežamų sūnų rauda. Kareiviai prieina ir stumia jas nuo pilkųjų ešelonų šautuvų buožėmis:

—Vek, vek,—urzgia tie beširdžiai, akmeniniai bukagalviai.

I stotį hitleriniai aštrūs durtuvai atgena vis naujus jaunuolių būrelius. Jaunuoliai, pilkomis milinėmis, klumpėti, su maišeliais ar skrynelėmis ant nugarų, nuleidę galvas, prieina prie vagono, kareivis mažų tarpelių praveria duris ir su pastangomis įbruka jaunuoli i vidų. Na ir tada viskas. Tada jau amžiams reikia atsiveikinti su tėvyne.

Vinguriuodami, kaip kirminai, pilku rudenišku peizažu pro pilkuosius laukus, pro pageltusius miškus, pro dumbul patvinusias upes šliaužia pilkieji, visų prakeikti, keiksmų lydimi vokiški ešelonai. Kiekviename vagone pro geležies pynučiais apkaustytą langelį su tėvynės laukais amžinai atsiveikina, kaip lietuviškos rugiagėlės, mėlynos jaunuolių akys...

Štai, jau ir Karaliaučius... Šiandien tame mieste nuobodu, tuščia, alkanas. Pilkomis akmeninėmis gatvėmis vos kada-nekada pravažiuoja automobilis. Prie duonos parduvutvių ilgiausios eilės. Tai daugiausia moterys. Vyrų Vokietijos miestuose iš viso mažai. Vokiečiai vyrai šiandien pūva pamaskvės juodžemyje, Stalingrado stepėse, Dono krantuose, tarp Kaukazo uolų, Afrikos smiltynuose. Nuobodūs, pilki, akmeniniai gotiški namai stypti pilkame rudens peizaže.

Šiandien Karaliaučius tai užsienio darbininkų su-pirkimo mugė. Čia koncentruojami visi i vadinamąjį Ostlando, tai reiškia, iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Baltijos saloj atvežtieji darbininkai. Jie čia surūšiuojami i žemės ūkio ir pramonės darbininkus, apren-giamus pilkais rūbais su juosta ant dešinės rankovės, kurioje nupiešta didelė raidė „O“, kas vokiškai reiškia „Ostlandarbeiter“ (Ostland darbininkas), išrikuoti po du, ginkluotų esenininkų atvaromi i mugę.

O mugėje susirinkusi visa prūsiska teutonija: šykštūs iki nago juodymo ūkininkai, dvarininkai, fabrikantai. Čia aidai triukšmas, riksmas, gincai dėl vieno pfenigio, kiek, sakysime, vertas koks Pašvinčių kaimo Motiejus arba Ožkabalų valsčiaus Baltus — 20 markių ir 98 pfenigius ar 20 markių ir 99 pfenigius. Šlykšti vokiškų vergvaldžių sauvėlė.

Ir štai, sakysime, tą patį Pašvinčių kaimo Motiejų už 20 markių vergų mugėje nupirko vergvaldys dvarininkas. Ką gi vargšas Motiejus surado jo dvare? Visų pirma, vargaldys jį nuvarė i tvartą, kuriame laikomi arkliai ir pasakė: — Čia tu gyvensi.

Čia jis ir apsigyvena. Jis įeina i tvartą. Tamsu. Dvokia. Pilkoje šviesoje, kuri veržiasi pro mažytį langelį, su vargu jaunuolis pamato kelis žmones, daugiau panašius i skeletus, sugulčius drėgnų šiaudų krūvoje. Vienas pasirodo esąs lenkas, antras čekas, trečias francūzas. Jų likimas lygiai toks pat. Juos taip pat atgabeno čia pilkaisiais ešelonais, nupirko vergų mugėje už 10 ir 20 markių, ir jie čia jau daugiau kaip metus kankinasi, nuo sunkaus darbo ir amžino alkio pavirtę i tikrus skeletus.

—O, — sako jie Motiejui, — mes — tai dar gerai. Mes dar stipresni. Keli čia jau padvėsė. Vienas irgi lenkas buvo, kitas serbas. Norvegą ponas mirtinai užplakė.

Motiejui šurpas perbėga per nugarą.

Vos tik pilksva šviesos sruogelė kyšteli pro mažytį tvarto langelį, sulinkę, kraukšdami ir kosėdami pakyla jie iš šiaudų guolio ir eina i darbą. O vokiečiai dvarininkas stovi ant slenksčio, įrėmęs i stambius klubus savo rankas ir seka kiekvieną jų judesį. Jie praeina pro jį niūrūs, pilki, nekaltūs, kaip pilkoji ryto sambrėška ir nulinguoja paskui arklius i pilkus laukus...

Taip ir rūdija, taip smilksta sunkus kalinamo vergo gyvenimas.

„Tėvyne, tėvyne, kada aš vėl tave pamatysiu?“ — šnabžda alkanos, iškreiptos sumušto jaunuolio - vergo lūpos. O mėlynos akys, kaip lietuviškos rugiagėlės žiedas, nukreiptas i rytus, kur atplėsusį pilką žemę „nuo pilko dangaus įsilieja miglota, neaiški sambrėška. O i tolumą, i plačią sambrėšką nusidriekę pilki krumpłėti laukai. Tik tai šaltas vėjas laužo sparnus alkanų, krančiančių varnų, sukančių ratus aplink pabėgusio iš dvaro ir bejėgiai pilkųjų laukų tarpvagiuose susmukusio, nepanašaus i žmogų jaunuolio skeleto galvą.

O pilkieji ešelonai, tie tikrieji moderniosios vergovės nešėjai lietuvių tautai, tie tikrieji lietuvių tautos vergovės simboliai, plačiai išsidriekę per pilkuosius laukus, vėjo ir būrių alkanų varnų lydimi, vinguriuoja, rieda, rieda i vakarus, i Karaliaučį, i klegančią triukšmingą vergų mugę.

Štai, kas yra ta vokiečių skelbiama Lietuvoje darbo tarnyba, kuri ryte ryja mūsų jaunuolius, kuri žudo mūsų tautą.

E. Mieželaitis

Jaunuoliai Nacių Kareiviai Nugarbina Hitlerio

Šiaur. Afrikoj. — Talkininkai Tunisioj tarp kitų vokiečių suėmė ir tūkstančius berniukų, tik 16 iki 18 metų amžiaus. Jie gana šaltai atsiliepia apie Hitlerį. Jaunuoliai iš vakarinės Vokietijos fabriku srities sako, kad jie niekada negavo social pavalyti.

Hitlerį tebegarbina tik keliolika metų vyresni naciai kareiviai. Jie dar tikisi, kad vokiečiai sumušią Rusiją, o paskui padarysą derybinę taiką su Anglija. Bet taip šneka tie, kuriems neteko susidurti su Raudonąja Armija, ypač žiemos snieguose, kaip pastebi N. Y. Times korespondentas D. Middleton. Tuli suimti nacių oficeriai tebesvajoja „sutriuškinti“ Rusiją ir apsidirbt su Anglija šią vasarą.

Toronto, Canada

Renngiasi prie Masinio Mitingo

Spaudoj jau buvo minima, kad „Rusų Federacija“ rengiasi prie šaukimo masinio mitingo, paminėjimui Sovietų Sąjungos respublikos dviejų metų didvyriško karo. Ta Rusų Federacija užkvietė visas tautas, kurios turėtų dalyvauti, įskaitant ir lietuvius.

Toj bendroj visų tautų pasitarimo konferencijoj pasidare pasikeitimai, kuriems padarė įtaką kitas, Toronto susitvėręs komitetas: „For Better Relations With Soviet Russia“, kuris pranešė, kad planuoja šaukti tarptautinį mitingą plačioj papėdėj, ne tokioj, kokį Rusų Federacija planavo ir prašė, kad Rusų Federacija nešauktų tokį mitingą atskirai, o būtų šaukiamas vienas tarptautinis.

Konferencijos delegatai su ta propozicija sutiko ir dabar bus vieningai šaukiamas vienas milžiniškas mitingas, 22 d. birželio, kuriam vieta iš anksto numatoma „Maple Leaf Garden“, kur telpa apie 17,000 žmonių. Šiame mitinge kalbės žymūs kalbėtojai, kanadiečiai ir užkvietė kai kurie garsūs kalbėtojai iš Sovietų Valsčių. Visos tautos šiam mitingui labai ruošiasi.

Anglių Vartojimą Aprubežiūs

Kanados anglų pardavinėtojų asociacija turėjo mitingą Royal York hotelyj, Toronto, kuriame viršaus 600 delegatų skaičiuje išnešė rezoliucijas Kanados valdžiai, kad anglų vartojimo norma būtų sumažinta 30 nuošimčių, sulyg praeitos žiemos suvartojimo normos. Tas labai aišku, kaip diena, kad anglies vartojimo normą sumažins, nes pareikalavimas anglies didėja, o anglies pagaminimas neuaga.

Prie anglų trūkumo prisidėjo Amerikos Jungtinių Valsčių angliakasių pasikartojanti streikai.

Visi gerai žino, kad Kanada imdavo iš Sovietų Valsčių didelius kiekius anglies, o dabar viskas pradeda virsti svajone.

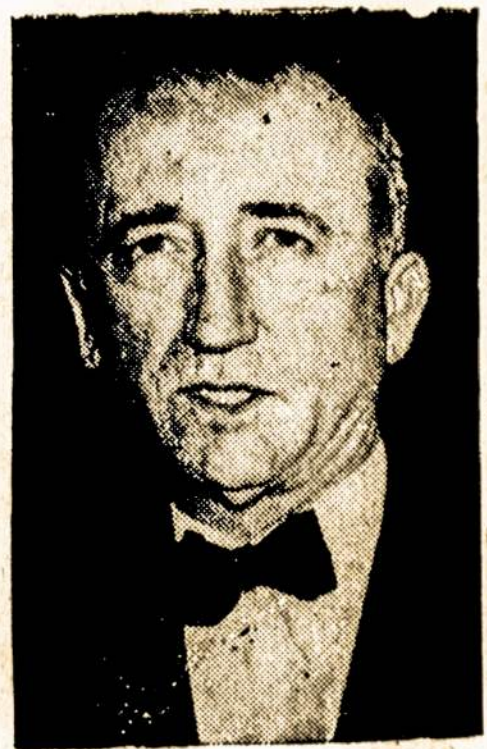
Kanada turi nemažus anglies klodus po žeme, bet tie turtai iki šiolie pilnai nebuvo eksploatuojami. Kietos anglies neturi per daug ir žmonių reikalavimus negali patenkinti. Ateinančią žiemą visiems kanadiečiams teks susipažinti su kanadiška žiema.

Reporteris.

Jei pirkai bonus — mums ir viso pasaulio žmonėms rytoj bus šviesus

Britų tankas daužo priešo tvirtumą apartmentiniame name Tuniso mieste, kai britai tajį miestą užėmė. Neilgai vokiečiai galėjo laikytis Tunise.

James F. Byrnes, direktorius Office of War Mobilization, — įstaiga, kuri tvarkys visą mūsų ekonominį gyvenimą karo metu.

4-7-48

ŽMONĒSE

MAKSIM GORKI

(Tāsa)

Tais metais valdišķi mugēs trobesiai perējo privātišķon pirkliū nuosavybēn; krautuves prestatinējo; mano šeimnin-ķas apsiimdavo perstatyti krautuves ir ņaujas pastatyti. Jis darydavo brēžinius "sāsmaukai perdirbti," "langui stogē išķirsti" ir t.t.; aš nešdāvu tuos brēžinius pas senutēļ architektoriū, drauge su konvertu, i kurj būdavo iđēti popieriniai dvidešimt penki rubliai, — architektorius imdavo pinigus ir rašydavo: "Brēžinys su natūra sutinka, ir darbus prižiūrēti apsiēmē Imiarekas." Suprantama, natūros jis nēra matēs, o darbus prižiūrēti negalējo apsiimti, nes dēl ligos visišķai nebešeidāvo iš namū.

Aš nešiodāvu kyšius mugēs prižiūrētoju i dar kažķokiems reikalingiems žmonēm, gaudamas iš jū "popierēlius, leidžiančius daryti visokius neteisētumus," kaip vadindāvo tuos dokumentus mano šeimninķas. Uzū šiuos savo darbus aš išgāvu teisē laukti šeimninķu prie durū, priebutyje, kai jie vakarais išeidāvo kieminētū. Tas atsitikdāvo retai, bet jie sugrįždāvo namo po pusiau-nakčio, ir keletā valandū aš sēdēdāvu priebutyje, arba ant sienojū krūvos, ties priebučiu, žiūrēdamas pro langus i mano damos butā, godžiai klausydāmas linksmū kalbū ir muzikas.

Langai atviri. Pro užuolaidas ir gēles aš matau, kaip jūda darnios karininkū figūros, čiužinėja apskritas majoras, plauko jī, apsvīkusi nuostabiai paprastai ir gražiai.

Aš jā praminiau — Karalienē Margo. "Štai tas pats linksms gyvenimas, apie kurj rašo prancūzišķos knygos", — galvodāvu aš, žiūrēdamas pro langā. Ir visuomet man būdāvo truputj liūdna: vaikišķas pavydas perimdāvo mane, kai matydāvu vyrus prie Karalienēs Margo, — jie sukdavosi apie jā, kaip vapsvos apie gēlę.

Rečiau už kitus pas jā atēidāvo aukštās, nelinksmas karininkas, su perkirsta kaktā ir giliai paslēptomis akimis; jis visuomet atsiņēdāvo smuikā ir puikiai grodāvo, — taip grodāvo, kad ties langais sustodāvo praėivai, ant sienojū prisirinkdāvo žmoniū iš visos gatvēs, net mano šeimninķai — jeigu jie būdāvo namie — atidarydāvo langus ir, klausydami, girdāvo muzikantā. Neprisimenu, kad jie būtū gyrē dar kā nors, be katedros protodiakono, ir žināu, kad pyragas su žuvies taukais jiems labiau patikdāvo, negu muzika.

Kartais karininkas dainuodāvo ir skaitydāvo eiles dusliu balsu, keistai uždusdamas, spausdamas dēlā prie kaktos. Kartā, kai aš žaidžiau palangēj su mergaite, ir Karalienē Margo prašē jī dainuoti, jis ilgai atsisakinējo, paskui ryšķiai pasakē:

— Daina teprivalo gražumo,
O grožiui — netrūksta dainos....

Man labai patiko šitie eilėrašćiai, ir kažin kodēl aš ēmiau gailėti karininko.

Man būdāvo maloniau žiūrėti i mano damā, kai jī sēdēdāvo prie rojalio, skambindama, viena kambaryje. Muzika apsvaigindāvo mane, aš nieko daugiau nebematydāvu, tik tai langā, ir už jo, gel-svoj lempos šviesoj, lieknā moters figūrā, išdidū jos veido profilj ir baltas rankas, paukstėmis lakstanćias per klaviatūrā.

Žiūrēdamas aš i jā, klausydāvu liūd-nos muzikos ir klieidēdāvu: rasiu kažin kur brangenys ir visas jai atiduosi, — tegul jī bus turtinga! Jeigu aš būčiau Skobelevas, aš vėl paskelbčiau turkams karā; gaudčiau iš jū labai daug pinigū, pastatyciau gražiausioj miesto vietoj namus ir padovanociau jai, — tegul tik tai jī išvažiuoja iš šitos gatvēs, iš šitū namū, kuriuose visi apie jā labai šlykščiai kalba.

Ir kaimynai, ir visi mūsū kiemo samdiniai, — o mano šeimninķai ypatingai, — visi kalbēdāvo apie Karalienē Margo taip pat negražiai ir piktai, kaip ir apie sukirpējā, bet kalbēdāvo atsargiau, pažemindami balsus ir dairydami esi.

Bijodāvo jos, turbūt, todēl, kad jī buvo vieno žymaus žmogaus našlė, — raštai, kurie kabējo ant sienū, buvo senųjų rusū carū: Godunovo, Aleksiejaus ir Petro Didžiojo, dovanoti jos seneliams, —

tā man paaišķino kareivis Tiufiajevas, žmogus raštingas, dažnai skaitās evangelijā. Turbūt, žmonēs pribijojo, kad jī nepriluptū jū savo rykšte su melsvu akmeniu rankenoje, — pasakodāvo, kad jī jau prilupusi jā kažķokj aukštā valdininkā.

Bet žodžiai patyloom ištarti ne geresni už balsiai pasakytus žodžius; mano damā gyveno vaidū debesyse, vaidū man nesuprantamū ir mane kankinanćiū. Viktorēlis pasakojo, kad, grįždamas namo po pusiau-nakčio, jis pažiūrējęs pro Karalienēs Margo miegamojo kambario langā, ir pamatēs, kad jī sēdinti sofoje vienmaršķinē, o majoras, klūpodamas, karpās jos kojū nagus ir šluostās jas kempine.

Senutē, bardamosi, spiaudēsi, jaunojī šeimninķē spiege, paraudusi: —

— Viktorai, fu! Koks begėdis! Ak, kokie jeibininkai tie ponai! Šeimninķas tylējo, šypsojosi, — aš buvau labai dėkingas jam už tai, kad jis tyli. Žviegdamos, aičiodamos, moterys, smulkiai klausinėjo Viktorēlj, kaip sēdējo dama, kaip klūpojo majoras, — Viktorēlis pasakojo vis naujas smulkmenas: —

— Snukis raudonas, liežuvis išķiastas....

Man neatrodē, kad čia būtū kas bloga, kad majoras karmo damai nagus, bet aš netikējau, kad jis būtū išķiēs liežuvi, man pasimatē, kad Viktorēlis negražiai meluoja, ir aš pasakiau jam:

— Jeigu tas negerai, tai kam tamsta žiūrėjai pro langā? Tamsta — nebe ma-žutis....

Mane, žinoma, išbarē, bet barimas nenuskriaudē manēs, aš tik tai vieno tenorėjau — nubėgti pas damā, atsiaklaupiti prieš jā, kaip klūpojo majoras, ir prašyti jā:

— Susimildama, išvažiuk tamsta iš šitū namū!

Dabar, kai aš žinojau, kad yra kitas gyvenimas, kitokie žmonēs, jausmai, kitokios mintys, šitie namai, su visais jų gyventojais, kēlė manyje vis didesnį pasibaurėjimą. Visi jie buvo apipinti murzinu tinklu negražiū plepalū, juose nebuvo nė vieno žmogaus, kuris nebūtū piktai apkalbamas. Pulko kapelionas, li-guistas, vertas pasigalėjimo, buvo garbinamas, kaipo girtuoklis ir pasileidėlis; karininkai ir jū žmonos skendējo, sulig mano šeimninķiū pasakojimais, vienosė nuodēmėse; man pasidarē biau-rūs kareivjū pašnekėsiai apie moteris, ir labiau-siai man isiprikli-no mano šeimninķai — aš labai gėrai žinojau jū negailestingū apkalbinėjimū tikrąjā vertē. Žmoniū ydū stebėjimas — vienintelis pasismagi-nimas, kuriuo galima naudotis nemokamai. Mano šeimninķai tik žaisdāvo, savo žodžiais skaudžiai kankindami arti-muosius, ir lyg ir keršydāvo jiems už tai, kad patys gyvena taip pamaldžiai, sunkiai ir nuobodžiai.

Kai žmonēs savo kalbomis visai-p dergdāvo Karalienē Margo, manyje kildāvo nebe vaikišķi jausmai, visa širdimi aš nekēsdāvu jū, norēdāvu pykdyti visus, savavaliuti, o kartais pasidarydāvo ypatingai gaila ir savęs ir visū žmoniū, — šitas nebylys galėsys slėgdāvo dar labiau, kaip neapykanta.

Aš žinojau apie Karalienē daugiau, kaip jie, ir aš bijojau, kad jie nesužino-tū to, kā aš žinojau.

Sventadieniais, kai šeimninķai išeidāvo i cervę, aš nueidāvu pas jā iš ryto; jī pasišaukdāvo mane i miegamąjį, aš sēsdāvu i mažutj, aukso spalvos šilku apmuštā krēslā, mergaitē sēsdavosi ant mano keliū, aš pasakodāvu motinai apie perskaitytas knygas. Jī gulēdāvo plačioje lovoje, pasidėjusi po veidu mažutes, suglaustas draugēn, rankutes, jos kūnas būdāvo paslēptas po uždangalu, tokios pat aukso spalvos, kaip ir viskas miegamajame, tamsūs plaukai, supinti kason, permesti per petj, gulēdāvo prie-šakj, kartais nusvirę nuo lovos ligi grin-dū.

Klausydama mano kalbos, jī žiūri i mano veidā švelniomis akimis ir, vos pas-tebimai šypsodamosi, sako:

— Tai šitaip?

Net gero linkėjanti jos šypsena virs-dāvo mano akyse tik tai atleidžia karalienēs šypsena. Jī kalbēdāvo tirštu, maloniū balsu, ir maņ matydavosi, kad jī kalba visuomet tā patj:

(Bus daugiau)

PHILADELPHIA, PA.

Prakalbės ir Bombaņėio \$300,000 Bonų Sukėlimo Kampanija

Birželio 20 d. LLD kuopos rengia prakalbas, Lietuvių Tautiškoje salėje, 920 E. Moyamensing Ave., 2-ąją val. po pietų.

Ant šių prakalbų bus parduvinėjami valstybės paskolos bonai ir ant vietos bonai bus išduota. Lietuviai, norinti pirkti paskolos bonus, pribūkite su pinigais.

Raudonojo Kryžiaus Vienybės Komitetas

Phila. įvairių pažiūrų draugijos ir parapijos susivieniję Raudonajam Kryžiui sukėlė \$2,300. Pastarajam delegatų susirinkime likosi nutarta šitokj vardą duoti: "Phila. Lietuvių Raudonojo Kryžiaus ir Karo Pergalės Komitetas." Šis Komitetas nusitarė praveisti šių prakalbų ir pagelbėti jas išgarsinti. Kalbės R. Mizara, Laisvės redaktorius ir kiti kalbėtojai.

Elizabeth, N. J.

Organizuojasi i CIO

Darbininkai Singer Co. fabrike pradeda suprasti reikšmę organizacijos ir jungiasi i CIO. Bendrai singeriečiai yra gerokai pasilikę nuo kitų darbininkų organizavimosi klausime. Kitų kompanijų darbininkai, kaip tai, Dodge, jau keli metai atgal susiorganiza-vo i uniją, Foster Wheeler darbininkai, taip pat yra organizuoti i CIO uniją, taip ir kitur darbininkai ir darbinin-kės susiorganizavę i CIO, kaip tai Lingerwood, General Mo-tors, American Gas Accumu-lator.

Bendrai, New Jersey vals-tijoj yra apie 80,000 organi-zuotų darbininkų, gi Singer Co. darbininkai kol kas kai-nėra organizuoti. Teko kalbė-tis su CIO organ. Jean Kuby-linski; paklausus, kaip eina organizavimosi darbas Singer Co., jis atsakė, kad gerai, pa-sekmingai, sakė, kad Ameri-can Independent unija prisidė-jo prie CIO, kuri buvo kai-po kompanijos unija. Greti-mai veikia ir ADF, kuri ban-do konkuruoti su CIO, bet ADF neturi gerų pasekmių, i-tā uniją darbininkai nekreipia dėmesio, nes CIO turi išsidir-bus gerą vardą, jī stojā už to-kj pat darbā, kad lygi būtū ir mokama alga. CIO duoklės i mėnesj yra \$1 ir jokių kitų mokesčių nėra. Šios unijos raš-tinė yra 275 — 2nd St., Eli-zabeth, N. J.

Sužeidė Žilevičių

Kompazitoriū Juozā Žilevi-čių parmušē automobilius, ge-gužės 27 dienā. Žilevičius skaudžiai nukentėjo, kojos kaulas i tris vietas trūko, su-žeista keli šonkauliai ir pra-mušta galva. Kompozitorius yra Alexian Brothers ligoninė-

ty \$300,000. Šios šalies vyriausybė leido Phila. lietuviams užsiregistruoti laikotarpyj 3-jų mėnesių. Bombaņėio var-das bus "Perkūnas." Jau yra sukelta virš \$50,000.

Jei lietuviai širdingai dirbs ir rėms, tai, be abejonės, bus suma sukelta. Šis darbas yra karo rėmimo darbas.

Suvenytas Komitetas pa-tvarkē distriktus po visā Phi-ladelphij i artimiausios dist-rikto miesto apylinkiū lietu-vių organizacijos ir parapijos turi surengti masinius mitini-gus, pranešdamos komitetui, kad jis pagelbētū bonų pirkimui.

Karo rėmimo klausimu lie-tuvių tokia vienybē turētū pa-silaikyti ir visi bendrai turētū me dirbti, kad karā laimėjus.

Mes prašome mūsū pažiūrj lietuvių smarkiai rengtis prie šių prakalbų ir pagelbėti jas išgarsinti. Kalbės R. Mizara, Laisvės redaktorius ir kiti kalbėtojai.

Rep.

je, kambarys No. 230, ant an-trj lubų. Reišķiame Žilevičiui užuojautā ir vėliname greitai pasveikti.

Nubaudė \$20

Kaiser B. Derby su savo žmona, 667 Monroe Ave., kar-čiamoj užsimanē pasveikinti Hitlerj. Abu ištiesē rankas ir šaukē: "Heil Hitler!"

Už tokj jū hitlerišķj pasi-el-gimā buvo patraukti atsako-mybēn ir teisėjas J. L. Mc-Guire nubaudē abudu pasimo-kėti po \$10 baudmės. Reišķia, teisėjas pamokino tuos elemen-tus, kad jie negali garbinti budelj Hitlerj. Bet kaip su lie-tuvišķais smetonininkais, so-cialistais ir trockistais hitleri-ninkais, kurie garbina Hitle-rj, kaip Chicagos tūzas, kad šaukē: "Three Cheers for Hit-ler!"? Nejaugi Chicagoj nėra teisėjo, kuris turētū ir tuos Hitlerio garbintojus pašaukti prie tvarkos? Ukrainas.

Detroit, Mich.

Surinkta aukos Sovietų Sa-jungos Botkino ligoninei. Se-kamai aukavo:

C. Mack \$10, LLD 188 kp. \$5 ir R. Sketch \$2.

Po \$1: G. Stepankevičius, A. Dapsis, V. Kalenauškas, A. Kvietinskis, F. Rogers, A. Budgin, P. Gudelis, J. Kairai-tis ir J. Alebis. Viso \$26.

Pinigai pasiūsta Lietuvių Komiteto iždininkei. Širdingai tariu ačiū visiem aukavusi-em. A. Varaneckienė.

Kalba be liudininkų

— Maryte, kam tu išneši iš ponios kambario papū-gą? — klausia vyras tar-naite.

— Ponij sakē, kad nori pasikalbėti su gydytoju be liudininkū! — atsakē Mary-tė.

LOWELL, MASS.

Gegužės 31 dienā buvo švenčiama kapų diena. Minė-ta su demonstracijomis. Tūk-sančiai maršavo gatvėmis, ša-ligatviai buvo prisikimšę žmo-niū. Buvo daug vėliavų. At-žymėta, kad Lowellis jau ne-tekė 38 jaunuolius užmuštū, 55 sužeistū ir 42 žuvusių be-žinios, gal patekusius i ne-laisvę, kas bendrai sudaro 154. Reišķia, mūsū miestas jau brangiai užmokėjo kovoj prie-š tā barbariškā fašizmā, bet jis tol rėms vyriausybės pastan-gas, kol tas brudas bus nu-šluotas nuo žemės paviršiaus.

Sekmadienyje mieste sutikau J. Blažionj, jis parodē blankā su daugybe vardų ir klausia, kiek prisidėsiu. Paai-škino, kad tai renkama pasvei-kinimai lietuviams raudonar-miečiams, kovojantiems prie-š fašizmā, už Lietuvos ir visos žmonijos laisvę. Vardai tū, ku-rie sveikina, pasiliks muziejū, nes tos blankos bus sudarytos i gražiā knygā ir laikomos laisvoj Lietuvoj. Puikus tai darbas.

Birželio 5 dienā įvyko Lie-tuvių Darbininkų Susivienij-i-mo 110 kuopos pusmetinis po-sėdis. Iš finansų sekretoriaus Daugirdo paaišķėjo, kad ga-vome 12 naujų nariū. Nariai pilnai pasimokėję ir nėra ser-

gančių. Reišķia, vajuje mūsū kuopa sukirtō visas kitas Mass. valstijoj kuopas. Garbē priklauso kuopos komitetui.

Gegužės 23 dienā čia buvo atvežtas Japonijos mažas sub-marinas, kokiū pagalba jie padarē užpuolimā ant Perlj Užlajos, kur jis ir buvo paim-tas. Tuos submarinus vadina "saužudystės submarinai" ar panašiai. Jis yra mažas, tik 17 tonų ir 81 pėdų ilgio, jamė būna tik du žmonēs. Jis buvo pastatytas prie miesto rotušės, kas norėjo matyti, tai turėjo pirkti \$1 vertės karo laimėj-i-mo stampū. Buvo tūkstančiai žmoniū pažiūrėti.

GriAustinis.

Wake Up, Americans!

Wake up, Ameri-cans!

Make America's answer roar out over the world.

Every citizen must back the United States Army and Navy to victory—back them with work and money.

Do your part: Buy United States Defense Bonds and Stamps at your post office, bank, or savings and loan association. Get Defense Stamps at your retail store or from the carrier boy of this newspaper.

—Hickson.

Su Pirmą Dieną Liepos

Aplinkybiū verčiami turėsimė pakelti dien-raščio Laisvės prenumeratā su pirmā diena liepos šiū metū.

Iki šiol dienraščio Laisvės kaina metams yra \$6, pusei metū \$3.25. Kurie atsinaujins dienraštj Laisvę iki 1 dienai liepos (July 1st), gaus dar už senā kainā; už \$6 metams ir už \$3.25 pusei metū.

Kurie gavote pranešimą, kad dienraščio Laisvės prenumerata jums pasibaigē, malonėkite tuojau atsinaujinti. Nes iki liepos 1-mos gausite už senā kainā.

Su liepos 1 diena Laisvės kaina bus \$6.50 metams ir \$3.50 pusei metū

Kurie norite išvengti kainos pakilimo, užsi-mokėkite iš anksto už kelius metus ir gausite Laisvę dar už \$6 metams ir \$3.25 pusei metū.

Kurie dar neprenumeruojate dienraščio Laisvės, prašome užsisakyti pirm, negu pakils kaina. Užsisakydami adresuokite:

LAISVĖS ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St., (6)

Brooklyn, N. Y.

Dienraščio Laisvės Naudai

PIKNIKAI

Didieji Lietuvių Piknikai Šiomet Bus

Liepos 4 July

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Ave.,

Maspeth, L. I.

Rengia Dienraščio Laisvės Bendrovė

Bostono Apylinkės Atydai

Liepos 18 July

KEISTUČIO PARK

EAST DEDHAM, MASS.

Rengia Bostono Apylinkės Lietuvių Pažangiųjų Organizacijų Apskričiai

AMERICAN HEROES

BY LEFT

Three Japs killed with one bullet was the score of Marine Pfc. Nicholas Sileo while defending a small village somewhere in the South Pacific. Sileo dropped the trio as they approached Indian file and then bagged two more before the swarming little men's rifle fire put him out of commission and he had to be hospitalized. Our boys are making the best use of the ammunition which you help buy when you invest in War Bonds. Help pass them more of it.

VOKIEČIAI SUĖMĖ VISUS ŽYMIUS LIETUVOS APSVIEŠTUNUS, UŽDARĖ MOKSLO ĮSTAIGAS, SUNAIKINO BEI IŠPLEŠĖ KNYGYNUS

(Tąsą nuo 1-mo pusl.)
cinos Akademijos mokslinius prietaisus. Vokiečių policija užpuolė Mokslo Akademiją, sudgino rankraščius - užrašus lietuvių žodynui, o tai buvo per keturiasdešimt metų surinkta žodyno medžiaga. Jie taipgi sudaužė iki 2,000 fonografo plokštelių, kuriose buvo užkorduotos lietuvių liaudies dainos. Panašiai naciai pasielgė ir Meno Akademijoje.

Kaune jie sunaikino archyvus Mokslo ir Muzikos Akademijų ir universiteto teisių fakulteto. Vokiečiai išplėšė 10 tūkstančių knygų iš Valstybinio Lietuvos Knygyno ir 23 tūkstančius knygų iš Universiteto Knygyno.

Vasario mėnesį šiemet hitlerininkai pranešė Tautinei Lietuvių Tarybai, kad jau laikas "naujesiems lietuviams" veikliai stoti į Vokietijos karą prieš Rusiją ir sudaryti "savo liuosnorių armiją".

Tautinė Lietuvių Taryba atsiskaičius šaukt lietuvių į tokią armiją, jeigu Vokietija neužtikrins Lietuvai nepriklausomybės ateityje. Nacis vice-gubernatorius von Rentelen atšovė, kad

vokiečių generolai negali laukti, o politiniai klausimai tai, girdi, tik po karo bus svarstomi.

Vokiečiai atsisaukė į Kauno arkivyskupą Skvirską, kad jis paremtų nacių reikalavimą. Arkivyskupas atsakė, kad jis niekuomet nepadėsias "vilioti lietuvių jaunimą į nacių sąslas".

Hitlerininkai ir spaudintais atsisaukumais - lapeliais kvietė lietuvių ir savanorių kariuomenę, bet viso ne daugiau kaip 200 atsirado tokių savanorių karių už Vokietiją.

Jau pirmą vokiečiai buvo išplėšė medžiaginius Lietuvos turtus. Skačiuojama, kad jie užgrobė 700 Lietuvos pramoninių, fabriku, monopolinių pramonės ir prekybos įmonių, tame skaičiuje Maisto trūstą ir visus bankus, nepriskaitant lietuviškų dvarų ir ūkių, kuriuos naciai atidavė vokiečiams kolonistams.

Dar labiau lietuviams nubausti už atsisakymą kariauti dėl Vokietijos, naciai panaikino pirmesnius savo prižadus sugrąžinti lietuviams jų nuosavybę, jeigu jie prisidės prie hitlerininkų "naujosios santvarkos".

Dar Nepatvirtintas Ultimatus Pantellerijai

London, birželio 9. — Stokuoja oficialio patvirtinimo fašistų pranešimams, kad talkininkai iš oro mėtomais lapeliais ultimatiškai šaukė italų Pantellerijos saloj pasiduoti.

Anglų ir Amerikos lakūnai per dieną atakavo Pantelleriją dvilyk kartų, o Anglijos laivynas vėl smarkiai bombardavo priešų įrengimus ir pozicijas toje saloje. Italai atsisaukė, bet nepadarė jokių nuostolių Anglijos laivams nei jūreiviams.

Jungt. Valstijos Stiprina Laivyną prieš Japonus

Washington. — Amerikos laivyno sekretorius Frank Knox pranešė, kad ši šalis laipsniškai, bet nuolat didina ir stiprina karinį savo laivyną Ramiajame Vandenynne veiksmams prieš japonus.

Knox pastebėjo, kad fašistų Asiai bus dar blogiau, negu anglų premjeras Churchill sakė seime, pra-

KRISLAI

(Tąsą nuo 1 pusl.)
ką tikrai mes kovojame... Ponas van Loon yra, matyt, suklaidintas nacių propagandos ir dabar klaidina kitus. O menševikų "The New Leader" jo tokius raštus su dideliu apetitu talpina.

Neužilgo sveis du metai nuo pavergimo Lietuvos. Tai du metai baisių kančių ir ašarų kelių. Mes tą įvyk turime rimtai atžymėti. Turime išiešti mūsų pagalbos ranką Lietuvos kovojantiems žmonėms.

Tam tikslui Brooklyne ruošiamas masinis susirinkimas ir koncertas birželio 18 d. Mitingas įvyks Grand Paradije salėje.

Brooklyniečiai, šį mitingą padarykite didžiausiu!

Italų Nuostoliai per Vieną Mėnesį

Romos radijas pranešė, kad gegužės mėnesį buvo užmušta 4,581-nas italas kareivis, jūreivis ir lakūnas, sužeista 7,102 ir be žinios dingio 82,001.

Talkininkai Reikalavę, Kad Pantellerija Pasiduotų

Romos radijas pranešė, jog anglai - amerikiečiai reikalavo, kad italų kariuomenė Pantellerijoj pasiduotų, bet italai atmetė reikalavimą. — Pantellerija yra mažiukė, labai kalnuota Italijos sala, 45 mylios nuo Tunisijos.

PANTELLERIJOS BOMBARDAVIMAS TĖSIA MAS

London, birž. 9. — Amerikos ir Anglijos bombaneriai ir lėktuvai kovotojai jau 17-tą dieną paeiliui bombardavo ir apšaudė Pantellerijos kareivines, lėktuvų aikštes, prieplaukas ir kitus karui svarbius taikinius.

nešdamas apie būsimus talkininkų laivynų ir armijų veiksmus.

London. — Pranešama, jog blogas oras vis neleidžia anglų bombaneriai veikti prieš Hitlerį.

Amerikos lakūnai žymiai padėjo chinam atimt Itų miestą iš japonų.

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

Skalbyklai Darbininkų

Patyrusios ISKRATINETOJOS LEIDĖJOS Į MASINĄ PRIĖMĖJOS DALIAI IR PILNAM LAIKUI Kreipkitės į Timekeeper's ofisą
Hotel Governor Clinton
31st Street ir 7th Avenue (X)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
Nuolatinis darbas. Gyvenimas ant vietos ar kitur.
Kreipkitės į Housekeeper
HOTEL CHATHAM
50 East 49th St. (137)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS

GERA ALGA
Prielankios Darbo Sąlygos
Paukios Valandos
Pilna laikų ar dalį laiko
Kreipkitės į Timekeeper's ofisą
HOTEL GOVERNOR CLINTON
31st St. ir 7th Avenue (X)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS

TARNAIČIŲ NAKTIS
MAUDYNIŲ TVARKYTOJŲ
Kreipkitės į Timekeeper's ofisą
BARCLAY HOTEL
49th St., ir Lexington Ave. (X)

MERGINOS 18-35 METŲ

Patyrusios nereikalingas
Fabriko darbu. 5 dienų savaitė; 40 valandų.
Pradinė alga \$16. Daug vėliau, mokama laikas ir pusė.
S. S. STAFFORD, INC.
693-699 Washington St., N. Y. C.
Imkite 7th Ave. subway iki Houston gatvės. (141)

MERGINOS REIKALINGOS

Nuo 18—35 metų
Lengvas fabriko darbas
GERA ALGA. TIK PILIETĖS
Ford Radio & Mica Corp.
536 63rd St., Brooklyn, N. Y. (138)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS

Nereikia patyrimo; turi būti suvirš 18 m. amžiaus; gera proga pakilmui. Kreipkitės į Housekeeper.
HOTEL DIXIE
250 West 43rd St., New York City

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS

PILNAM IR DALIAI LAIKO
PARK AVENUE VIESBUTYJE
GERA ALGA
Kreipkitės į Timekeeper
115 East 51st St., N. Y. C. (136)

MERGINŲ - MOTERŲ SCHRAFFT'S

PATYRIMO NEREIKALINGA
GERA ALGA
Duodama Valgis ir Uniformos
PRIE STALŲ PATARNAUTOJOS
Pageidaujama linksmų, patikimų, inteligentiškų jaunų merginų stoti į mūsų štabą. Darbo sąlygos pas mus yra tokios, kad daugiau kaip tikstantis mūsų darbininkių yra su mumis virš 15 metų. Žingeidūs darbai su užtikrinta ateitimi.

SODA MERGINOS

Aspuklio jaunos moteriškos, kurios myli veiklą darbe prie publikos; mūsų soda merginos yra žinomos savo gyvumu, galvia. Išvairūs ir inteligentiški patarnavimai, suteikiami Schrafft's gerbiamaus kostumeriais, bendras ir sutartinas kooperatyvas darbas šien dien darbu daro linksmu. Užvis geriausia, tai korta šis įstaigai į mūsų štabą, jūsų progos pakilimui yra skaitlingos.

VALANDOS: 11 RYTO IKI 8 V. VAKARO AR NUO 3 V. POPIET IKI VIDURNAKČIO

PARDAVEJOS-MERGINOS

KEPEJOS
ANKSTYVIOM VALANDOM
VIRĖJOS

REIKALINGOS MOTERYS. ĮDOMIAUSIOS VIRIMU. PATYRUSIOS NAMIE AR RESTORACIJOSE
GREITAS PAKILIMAS.
PUKIAI IŠLAIVINAME GERAM AMATUL.

INDŲ MAZGOTOJAI

VIRTUVĖS DARBININKAI
PILNAM LAIKUI AR LAIKE PIETŲ
SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd STREET
Tarpe 5 ir 6 Avenues
NEW YORK CITY (137)

ATYDAI MERGINŲ - MOTERŲ

Amžiaus nuo 16 iki 50
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
Fabriko darbas. Pagarbių paleidimai.
Taipgi asidainių ir kepenų produktų Atleikite pasirodusius tuojau stoti į darbą. Gera alga; pastovus, lengvas, švarus ir malonus darbas. Šešių dienų savaitė. Laikas ir pusė už darbą virš 40 val. Naktiniai ir dieniniai pasikėlimai, taipgi vakarais daliai laiko dirbti.
Kreipkitės į Timekeeper Mr. Walsh
BURRY, BISCUIT CORP.
925 Newark Avenue, Elizabeth, N. J. (136)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS (5)
Lengvam, švariam fabriko darbu. Geros darbo sąlygos. 47½ val. savaitė. Kreipkitės: 305—3rd Ave., Newark, N. J. (142)

MERGINOS

Fabriko darbu. Patyrimas nereikalingas. Šešių Dienų Savaitė
Nuo 8 val. ryto iki 4:30 dienų Nuolatinis darbas. Proga pakilti
CONSOLIDATED CORK CORP.
Bush Terminal Bldg., No. 20, 2nd floor
4012 2nd Ave., Brooklyn. (136)

ELEVEITORIŲ OPERUOTOJOS

PARK AVE. VIESBUTYJE
Gera Alga
Kreipkitės į Timekeeper
115 East 51st Street (136)

Merginos Virš 18 Metų

PATYRIMAS NEREIKALINGAS
Svarbioj pramonėj.
GERA ALGA
Algos pakilimas laiko mokymu
PUKIOS DARBO SĄLYGOS
Tuojau duodama užsėlimas visokiose vielių pramonėse.
Kreipkitės nuo 8 val. ryto iki 5 v. v.
EMPLOYMENT DEPARTMENT
Atsineškite gimimo metrikus dėl įrodymo, jog esate pilietės.
WILBUR B. DRIVER CO.
150 Riverside Ave., Newark, N. J. (139)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI NAMŲ DARBUI
Patyrę viešbučio darbu
Kreipkitės į Timekeeper
BARCLAY HOTEL
49th St., ir Lexington Ave. (X)

VIRĖJAI

Kreipkitės į Chef's Ofisą
HOTEL GOVERNOR CLINTON
31st St. ir 7th Avenue (X)

RATŲ DIRBĖJAI KALVIAI

Laikas ir pusė. Bonai.
Dvigubai mokama. Laikė karu.
ALLOY STEEL FORGING CORP.
TEL. FLUSHING 3-5155 (138)

VIESBUCIŲ DARBININKAI

VYRAI VIDAUS RUOSAI
MALIORIAI
INDŲ MAZGOTOJAI
KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
MATYKITE TIMEKEEPER
HOTEL PARK CRESCENT
87th St. ir Riverside Drive (137)

REIKIA APVALYTOJŲ

Gera alga ir valgis. Kreipkitės į Housekeeper.
Jewish Memorial Hospital, Broadway ir 196th Street. (138)

Viešbučiui Darbininkai

BAGAZŲ NESIOTOJAI
VALYTOJAI
MALIORIAI
GERA ALGA; specialiai pakeltimui.
Kreipkitės į Timekeeper. **HOTEL BARBIZON**
140 East 63rd St., N. Y. (139)

Skalbyklai Darbininkai

IŠĖMĖJAI
ir
PRIE CEBERIŲ VYRAI
Patyrę
DALIAI IR PILNAM LAIKUI
Kreipkitės į Timekeeper's ofisą
Hotel Governor Clinton
31st Street ir 7th Avenue (X)

ORLAIVIAM DALIŲ DARBININKŲ

Vyrai, nelavinči darbininkai nuo 18—60 m. amžiaus, reikalingi dirbti karinėje pramonėje, mūsų Clifton fabrike.
KREIPKITES Į EMPLOYMENT OFFICE
AIR CRUISERS, Inc.
330 Highland Ave., Clifton, N. J.
Dirbantieji karinius darbus nesikreipkite. (138)

INDŲ ATĖMĖJAI

PARK AVENUE VIESBUTYJE
GERA ALGA
Kreipkitės į Timekeeper
115 East 51st Street (136)

MAISTO IR VITAMINŲ KRAUTUVĖ

1. **VITAMINS FOR VICTORY-B-COMPLEX** tabletės; susideda iš šių vitaminų: A, D, C, B-1, B-6, G, E. Biotin, Calcium, Phosphorus, Iodine, Iron, ir Food Copper.
2. **PHOSPHO-B** tabletės nervų sustiprinimui dėl tų, kurie jaučiasi ner-
vuoti.
3. **SCODEM** tabletės, kurio kencia Rheumatizmo, Arthritis, Neuritis skausmus dėl trūkumo kūne mineralinių druskų.
4. **N-56 CA-33** tabletės del peptic Ulcers, Gastritis. Palengvina skaus-
mą ir sumažina viduriuose gazus ir tokiu būdu duoda progą opai gyti.
5. **P. B. LAX** tabletės geriausia rūšis nuo vidurių užkietėjimo.
6. Taipgi reikalingi agentai visuose miestuose del P.B. LAX pardavinėjimo.
7. **LACTO-Dextrin** del tų kuriems darosi visoki rūgimai ir nemalonu-
mai po valgį.
Maistą ir Vitaminus siunčiame paštu į visus kitus miestus. Rašykite arba kreipkitės asmeniškai.
VITAL HEALTH FOODS
465 LORIMER STREET
BROOKLYN, N. Y.

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

ŠEPU DAILIDĖS IR MALIAVOTOJAI
Patyrę prie namų rakandų
Taipgi reikalingi brooklyn liengvam fabri-
ko darbu. Patyrimas nereikalingas.
BRESCIA FURNITURE CO.
9506 Ditmas Ave., Brooklyn
Corner East 55th St., Dickens 2-2500 (138)

APVALYTOJAI

DIENINIS DARBAS
NUOLATINIS DARBAS
Matykitė Mr. R. S. Jacobs
F. W. WOOLWORTH CO.
35th St. ir Broadway, N. Y. (137)

VYRAI

Mokytis kaip Die Casting
mašinos operatoriai
100% KARINIAI DARBĖ

Reikia įrodyti pilietybės do-
kumentus. Dirbantieji karo pra-
monėje nesikreipkite, nebūsite
priimti.

Kreipkitės 8 A. M. iki 5 P. M.
kasdien. Arba rašykite
Employment Office
Aluminum Co. of America
South Ave., Garwood, N. J. (137)

VYRAI

(Stiprūs)
LIEJYKLŲ (FOUNDRY) DARBUI
100% KARINIS DARBAS
Kurie dabar dirbate svarbius
karinius darbus nebus
priimami.

Kreipkitės į Employment ofisą
Nuo 8 v. rytai iki 5 v. v. kasdien
ALUMINUM COMPANY OF AMERICA
47-01 GRAND AVENUE
MASPETH, L. I.

Imkite Grand St. gatvę ir nuo 8th Ave.
subway stoties prie Lorimer St., Brooklyne
arba imkite Grand St. gatvę ir nuo BMT
Grand St. stoties, Brooklyne. (139)

VYRAI

SCHRAFFT'S
PATYRIMO NEREIKALAUJAMA
Duodama Valgis ir Uniformos

GERA ALGA

LĖKŠČIŲ MAZGOTOJAI
PUODŲ MAZGOTOJAI
SODA VYRAI
APVALYTOJAI
DIENĄ AR NAKTĮ

SCHRAFFT'S

56 WEST 23rd STREET
Tarpe 5 ir 6 Avenues
New York City. (137)

STALŲ PATARNAUTOJAI

PARK AVENUE VIESBUTYJE
GERA ALGA
Kreipkitės į Timekeeper
115 East 51st Street (136)

VYRAI NAMŲ RUOSAI

PARK AVENUE VIESBUTYJE
GERA ALGA
Kreipkitės į Timekeeper
115 East 51st Street (136)

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BINGHAMTON, N. Y.
ALDLD 20 kp. susirinkimas įvyks
birželio 11 d., 7:30 v. v., Liet. salė-
je, 315 Clinton St., Binghamton,
N. Y. Visi draugai kviečiami daly-
vauti, nes yra daug svarbių reika-
lų aptarti. Atsiveskite ir naujų na-
rių prirašyti. — H. Zukienė, sekr.
(135-137)

DETROIT, MICH.

ALDLD 188 kp. susirinkimas įvyks
13 d. birželio, 11 val. ryto, 1035
Caniff. Malonėkite visi nariai
dalyvauti, nes yra daug svarbių reika-
lų aptarti. Taipgi pasimokėkite
duokles, kurie dar nemokėjote.
(136-137)

WILKES-BARRE, PA.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks
birželio 13 d., 10 val. ryto. Progre-
sivių Klubo salėje, 325 E. Market
St. Visi nariai kviečiami dalyvauti.
O. Zdanienė, sekr. (136-137)

WORCESTER, MASS.

ALDLD 155 kp. moterų susirin-
kimas įvyks 14 d. birželio, 7:30 v.
vak., Lietuvių salėje, 29 Endicott
St. Narės kviečiame dalyvauti, yra
svarbių reikalų aptarti. — A. W.
(136-138)

WORCESTER, MASS.

ALDLD 11 kp. susirinkimas įvyks
13 d. birželio, 10:30 val. ryto, 29
Endicott St. Draugai, kurie neuži-
mėkėjote duokles, prašome užsimo-
kėti, nes iki 1 d. liepos visos duo-
klės turi būti sumokėtos. Prašau
visų būti susirinkime. — J. M. L.
sekr. (136-137)

DR. J. J. KASKIAUČIUS

Telefonas: HUMBOLDT 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8,
Nėra valandų sekmadieniais.

337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Naudokitės Gera Proga

Per sekancias 30 dienų, mes darome šį specialų pasiūlymą
savo seniems ir naujiems paciantams. Nepaisant didelio pakli-
mo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar
patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Nuolaida

Akiniai už \$7.50

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime
jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nu-
statytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už \$7.50.

STENGER & STENGER, Optometrists

394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE
STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BRELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liidėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas
bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

PUKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUO-
DAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -- BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liudėsio valandoj kreip-
kitės prie manęs dieną
ar naktį, greit suteiksi-
me modernišką patarna-
vimą. Patogiai ir gražiai
moderniškai įrušta mū-
sų šermėninė. Mūsų pa-
tarnavimui ir kainomis
būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

Su Newarko Lietuvių Choro Sietyno Daina ir Su Skaitlingais Draugais Praleiskime Šį Sekmadienį Kariautojų Už Lietuvos Laisvę Rėmimui!

SIETYNO CHORAS iš Newark, N. J., vado vaujamas muzikės BRONĖS ŠALINAITĖS

Prie skambių Sietyno dainų, gražių artistės balerinos Belovos šokių, įspūdingos žymaus advokato ir veikėjo Morris Engel kalbos, gražiame sode džiaugsmingai praleis dieną visi tie, kurie birželio 13 nuvažiuos į Pabaltijos Kult. Tarybos pikniką.

Vieta piknikui yra nepaprastai graži — prie pat Tibbets Brook Parko, kur upelio žavūs krantai, žalio aksomo pievos ir mėlynuojantis maldymosi prūdas yra tik dalimi įdomybių. Šokiams ir programai — didelė salė, galinti su-

talpinti apie tūkstantį žmonių. Tiek pat lietaus, vėsi, užtikrina visai dienai malonų pažvūrį. Tiek pat, o tikėtasi, o pelnas padės mūšio fašizmui ir išlaisvinti Lietuvą, skiriamas Sovietų karo paramai.

Piknikas bus Karpatho-Russ Giraitė, 556 Yonkers Ave., Yonkers, N. Y. Vieta privatuojama miestava White Plains Road linija iki 238th St. ir nuo čia Getty Square busu, už 5 centų fėrus.

Rengėjai.

Malioriai Pradėjo Rinkimų Vajų

Maliorių 9-to Distrikto Tarybos lokalai ir nariai išsijudino į energingas lenktynes rinkimui tarybos viršininkų. Rinkimai įvyks šio mėnesio 26-tą.

Vyriausiai vietai — finansų sekretoriaus — yra trys kandidatai: Louis Weinstock, esamas sekretorius ir per eilę metų pripažintas maliorių vadas; Morris Arber, senagvardietis social-demokratas, ir Jay Cronin, irgi iš dabartinės administracijos priešingųjų abazų.

Weinstock kandidatuoja ant eilinių narių karui laimėti programos. Malioriai prie jo vadovybės daug darbavosi toje srityje.

MIRĖ

Anna Szachacz, po tėvais Rabikaukaitė, 29 metų amžiaus, mirė birželio 8 d., Brooklyn ligoninė. Pašarvota namie, 57-24—61st St., Maspeth, L. I. Laidos penktadienį, birželio 11-tą, 10 val. ryto, šv. Jono kapinėse.

Paliko liūdėsje vyrą Theodore Szachacz, dukrelę Theodorą (3 metų), tėvus Mr. & Mrs. Andrew Rabikaukas ir dvi seseris, Mildred ir Martha. Laidotuves prižiūri graborius Matthew P. Ballas (Bieliauskas).

"Laisveje" galima gauti Apsigynimo Bonai

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

LLD 1 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio 10-tą, 7:30 v. vakare, 419 Lorimer St., Laisvės svetainėje. Susirinkimas yra labai svarbus, todėl visi nariai dalyvaukite. Katrie dar esate negavę knygų, malonėkite ateiti ir atsiti knygą Amerikos Demokratijos Steigėjai už 1942 m., ir Didysis Lietuvių Tautos Priešas už šiuos metus. Ir antras numeris žurnalo Šviesos jau išėjo iš spaudos. Katrie dar nemokėte duoklių, malonėkite užsimokėti, ba finansai reikalingi kitų knygų leidimui. Kalbinkite savo draugus ir pažįstamus, kad ir jie prisijungtų šioj organizacijai. LLD savo nariams naudingai atlygina knygomis. —1 Kuopos Organizatorius. (134-136)

MASPETH, N. Y.

ALDLD 138 kp. ir LDS 14 kp. susirinkimus perkėlėm naujon vieton. Rusų Name, 56-58 61st St. Ivykė sekamas susirinkimas birželio 10 d. Kaip organizatorius prašau draugų dalyvauti šiame susirinkime ir atsiveskite naujų narių. — Y. K. (135-136)

Jaunavedžiai - Visuomenininkai

Aldona DeVetsco

Aldona Klimaitis ir korporalas Charles DeVetsco susituokė gegužės 22-ą, Harrisone. Jaunajam palydovu buvo jo tėvas, o jaunajai — jos draugė. Taipgi dalyvavo Jean Broomfield, jaunojo sesutė.

Aldona yra nuo mergišios dienų dainavus Aido Chore ir jo grupės, taipgi operetės ir soliste dainavus mūsų organizacijų ir įstaigų koncertuose ir pramogose, su daina atlankius daug tolimų Amerikos lietuvių kolonijų ir Kanadą. Dainuoja ir kitataučių koncertuose. Yra mokiusi lietuvių chorų Great Necke ir Elizabethe. Muzika ir daina ji užsiima tik liuoslaikiais nuo dienos darbo raštinėj ir sau šeiminkystės vakarais, nes jau daug metų yra našlaitė, mama su vakariene nelaukia.

Korp. DeVetsco, sūnus žinomo newyorkiečio veikėjo K. Dzevečko, yra kovotojas, nuo vaikystės su tėvu dalyvavęs

Korp. Charles DeVetsco

veikime už išlaikymą ir praplėtimą demokratijos, liuosnoriai gynes Ispanijos demokratiją nuo fašizmo. Pertraukoje kariškos tarnybos buvo veikli unijistu, o pastaraisiais 7 mėnesiais sekmingai tarnauja mūsų krašty, yra Armijos Orlaivyno mechaniku. Pastaraisiais laikais buvo pasiūstas į Wright Aeronautics specialistų kursus, kuriuos baigė gegužės 25-tą, su aukštais pažymiais. Baigęs kursus, jis vėl sugrįžo į Selman Field.

Linkime jaunavedžiams laimės šeimyniniame gyvenime. Su nuotaka Aldona DeVetsco, beje, brooklyniečiai tikimės pasimatyti birželio 18-tą, kuomet ji dainuos Brooklynso pažangiųjų organizacijų rengiamame masiniame miting koncerte atžymėjimui dviejų metų Lietuvos pavergimo suakties, Grand Paradise salėje.

Vėl Buvo Miesto Užtemdymas

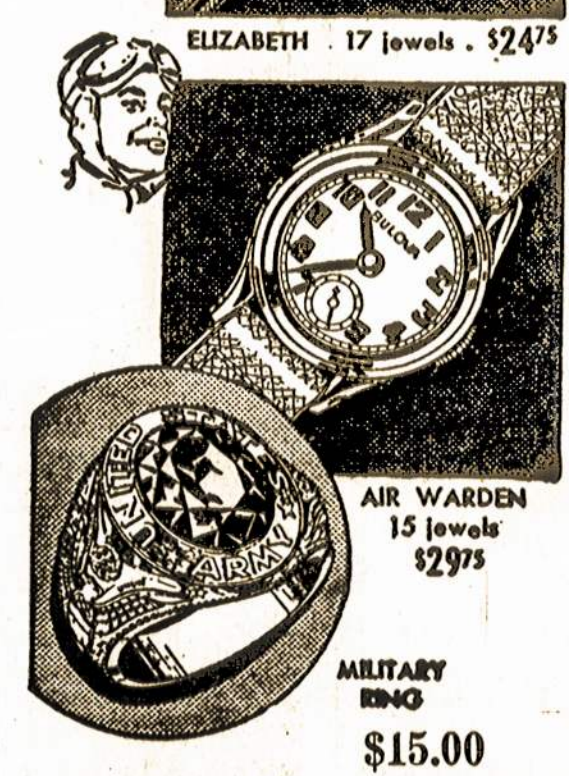
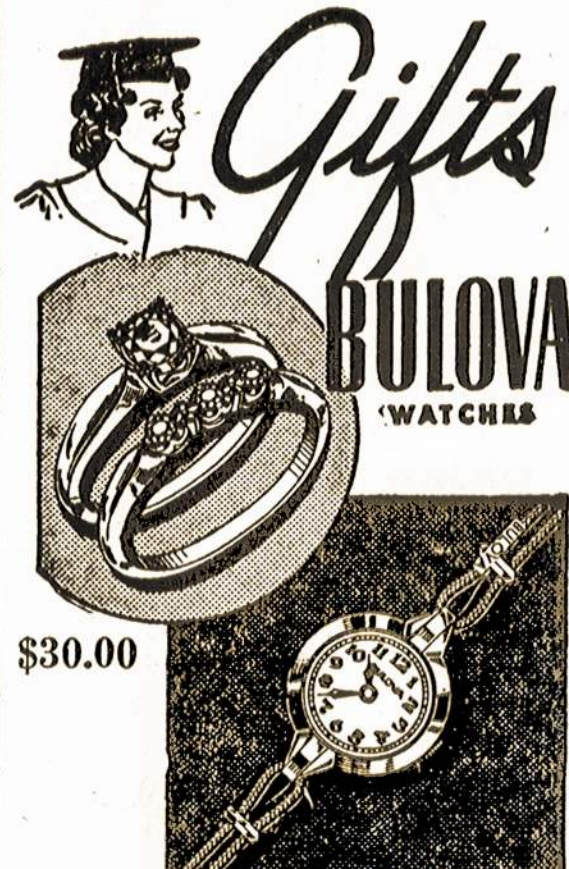
Pereito antradienio vakarą New Yorko miestas, o taip pat New Jersey ir Delaware turėjo ilgiausį užtemdymą. Jis paskelbta trim nepaskelbtu bomberiam pasirodžius virš Delaware ir skrendant per New Jersey link New Yorko.

Orlaiviai buvo savi, pasiūstti komandieriaus Thomas A. Terry ištyrimui veikmės orlaivių sekimo aparato, apsigynimo organizacijos ir pačios armijos prieš-orklaivinių stočių veikimo.

Larry Sunbrock's "Big Top" cirkas atsidaro birželio 9-tą, užpakalyje Roxy Teatro.

Naudingos ir Praktiškos DOVANOS

USEFUL...PRACTICAL

ROBERT LIPTON 701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 2-2178

Laisvės Piknikas

Brooklynso Laisvės piknikui viskas jau priuosta. Piknikas įvyks 4 d. liepos (July), Klaščiaus Clinton Park, Maspeth, L. I., N. Y.

Prašome visų didžiojo New Yorko apylinkės organizacijų tą dieną nieko nerengti ir kviečiame dalyvauti Laisvės piknike.

Laisvės pikniko bilietai jau gatavi. Visi, kurie branginate dienraštį Laisvę, tuojau pasimkite iš anksto platinimui bilietų.

Prie iš anksto platinamų bilietų yra skiriamos dovanos.

Visi rūpinkimės, kad piknikas pavyktų, visi jam darbuokimės.

Kurie dar neturite platinimui bilietų, tuojau kreipkitės į Laisvės raštinę ir būsite mielai aprūpinti.

LAISVĖS ADMINISTRACIJA 427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

So. Brooklynso Žinios

Penktadienį, birželio 4 d., įvyko LDS 50 kp. susirinkimas. Narių susirinkime dalyvavo mažokai. Mat, dabar, kai oras pradėjo daugiau atšilti, tai bus naujas pasiteisinimas tiems nariams, kurie ir taip mitingus labai retai lankydavo, kad per šilta svetainėje sėdėti.

Mūsų finansų raštininkė raportavo, kad visi nariai duokles pasimoka laiku, susispendavusių nėra. Kuopa finansiniai stovi gerai, pinigų išde turi su virš šimtą dol.

Su gavimu naujų narių pas mumis prastai. Kiekviename susirinkime vis tas pats rapor-

tas — negalima naujų narių gauti. Vajaus laikas jau eina prie užbaigos, bus labai sarmata mūsų draugams vajininkams, jeigu per visą vajaus laiką negaus nei vieno naujo nario. Bent paskutinėmis dienomis reikėtų sukrusti ir pažiūrėti ar ištikrųjų jau ir negalima naujų narių gauti.

Laisvės teismo reikalams iš kp. išdo paaukota \$2 ir draugai pritarėjai suaukojo \$4, viso \$6. Aukavo: J. Petrikonis \$1. Po 50 centų: K. Milkenkevičius, J. Andžiulevičius, M. Kulikienė ir Mrs. Lagisky, po 25 centus: P. Pross, M. Čes-

Maspeth, L. I.

Nelinksmas Pranešimas

Mūsų sena Laisvės skaitytoja P. Marcinonienė smarkiai susirgo. Gyvena 65-12 Hull Ave., Maspeth. Gydosiai namie, po gydytojo priežiūra. Trečia savaitė, kai gydytojas lanko kas antra diena. Veli nam greito pasveikimo.

Karlonų Šeima.

Brangi Laisvute — apšviotos šmotelis, kuris mus kasdien namuose lanko, kuris teisingiausias kasdien naujienas paduoda apie visą pasaulį. Suprantam, kad Laisvės priešai nori mums pakenkti. Taigi, žinodamas, kad prenumerata baigiasi, užsimoku už prenumeratą ir pridėdu \$3 apsigynimui nuo priešių.

V. Karlonas.

navičienė, A. Ripp ir J. Lauginienė.

LLD 147 kp. reikalai stovi gerai. Visi nariai pasimokėję už 1943 m. Pirmiau gauta 4 nauji nariai ir dabar prisirašė draugas ir draugė Pross. Tai jau turime 6 naujus narius, o dar ne viskas. Ant kiek jau dabar galima numatyti, tai bus ir daugiau naujų narių.

Koresp.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Stanley Rutkūnas Savininkas

282 Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Puikčiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne

Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių Tel. EVergreen 4-9612

Green Star Bar & Grill

Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasižioti užėina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.

LINKSMA PARĖ KIEKVIENĄ SESTADIENĮ

Turime Gerų Vynių ir Degtinių

Ateikite pasimatyti su Givlais Geriausiais Alus Brooklyne

459 GRAND ST.

Skersai nuo Republic Teatro BROOKLYN, N. Y. Tel. EV. 4-8698

CHARLES' UP-TO-DATE BARBER SHOP

K. DEGTUTIS, Savininkas Prielankus Patarnavimas 306 Union Avenue Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts. BROOKLYN GERA PATYRĖ BARBERIAI

F. W. Shalins (Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Avenue Opposite Forest Parkway WOODHAVEN, N. Y. Suteikdam garbingas laidotuves \$150 Kopyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto. Tenl. Virginia 7-4499

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

GRAZIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir elius. Kada būsite Brooklyne, užsiki- te susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y. Blokas nuo Hewes St. elevatorio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmalioju įvairiom spalvomis

JONAS STOKES 512 Marion St., Brooklyn Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Lino Tel. GLenmore 6-6191

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutinam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

♦♦♦♦

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalų prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y. Telefonas EVergreen 7-1661